

ΑΘΗΝΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2020 • Αριθ. φύλλου 109 • Γραφεία: ☒ Ιπποκράτους 164B, 114 71 Αθήνα ☎ 210 6431251
e-mail: ikanitakis@gmail.com • Ιστοσελίδα: www.sfff.gr

Κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας του Συλλόγου μας 16 Φεβρουαρίου 2020

Και φέτος κόψαμε την πίτα μας και κάναμε τον ετήσιο χορό μας στο ξενοδοχείο ΑΜΑΛΙΑ, διότι η ανταπόκριση των μελών τις τρεις προηγούμενες χρονιές σε αυτή τη διαφορετική επιλογή ήταν πολύ θετική. Η μέρα, παρότι στην καρδιά του χειμώνα, ήταν ωραία και ηλιόλουστη. Έτσι οι Φουρνιώτες και οι Φίλοι της Φουρνής άρχισαν να προσέρχονται απρόσκοπτα στο ξενοδοχείο και μέχρι το μεσημέρι είχε γεμίσει η ευρύχωρη και άνετη αίθουσα.

Μας τίμησε με την παρουσία του και απηύθυνε χαιρετισμό, όπως κάθε χρόνο, ο υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής τ. πρόεδρος της ΝΔ, και βουλευτής του νομού μας και κ. Γιάννης Πλακιωτάκης (βλ. φωτογραφία). Τον ευχαριστούμε ιδιαίτερα θερμά διότι παρ' όλο το φορτωμένο πρόγραμμά του λόγω των νέων του καθηκόντων, όχι μόνο δεν μας ξέχασε, αλλά έμεινε και πολύ ώρα και συνομιλήσε με πολλούς παρευρισκόμενους, μας εδήλωσε δε ότι θεωρεί πλέον τον εαυτό του του Φίλο της Φουρνής.

Ευχαριστούμε επίσης θερμά όλους τους Φουρνιώτες και τους Φίλους της Φουρνής που έδωσαν το παρόν στην εκδήλωσή μας και δημιούργησαν μια πολύ ζεστή

Γράφει η
Ρένα Κανιτάκη - Γιαννοπούλου

οικογενειακή ατμόσφαιρα.

Η Πρόεδρος του Συλλόγου μας κ. Ρένα Κανιτάκη-Γιαννοπούλου καλωσόρισε τους παρευρισκόμενους, τους ευχήθηκε για την καινούργια χρονιά και τους ευχαρίστησε για την παρουσία τους, ενώ έκανε σύντομη αναφορά στις δραστηριότητες του Συλλόγου.

Ακολούθησε η κοπή της βασιλόπιτας.

(Συνέχεια στη σελ. 4)

Εδώ Φουρνή...

▲ ΜΕΡΕΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 2020 ΣΤΗ ΦΟΥΡΝΗ

Οι σημειώσεις αυτές γράφονται σε μια περίοδο κατά την οποία οι συνθήκες μας έχουν αναγκάσει να αυτοπεριοριστούμε και να επικεντρώσουμε τις δραστηριότητες μας στα αναγκαίως απαραίτητα. Μένουμε σπίτι, όπως μας προτρέπει το σλόγκαν, που κυκλοφορεί και βγαίνουμε μόνο για τις απαραίτητες ανάγκες μας. Έτσι και στη Φουρνή η κίνηση έχει περιοριστεί στο ελάχιστο και οι δρόμοι έρημοι προκαλούν στενοχώρια και κατάθλιψη. Τα τρία καφενεία-ταβέρνες του χωριού μας έχουν κλείσει, λόγω των περιοριστικών μέτρων, με αποτέλεσμα να επιτείνεται η ερήμωση και η νέκρωση.

Επακόλουθο αυτών των γεγονότων ήταν να περιοριστούν οι δραστηριότητες του Πολιτιστικού Συλλόγου του χωριού μας και να μη πραγματοποιηθούν οι προγραμμα-

Γράφει ο
ΝΙΚΟΣ ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗΣ
Γεωπόνος

λόγω της τεσσαρακοστής ήταν καθημερινές, προκαλώντας θλίψη στην θρησκευόμενη κοινωνία της Φουρνής. Ας ελπίσουμε ότι σύντομα θα ξεπεράσουμε αυτή την δύσκολη περιπέτεια και θα επανέλθουμε στην κανονικότητα και στην ομαλή ροή της ζωής μας.

▲ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ ΣΤΗ ΦΟΥΡΝΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Ο χειμωνιάτικος καιρός που επικράτησε ανήμερα της Πρωτοχρονιάς, δεν εμπόδισε και φέτος τους φουρνιώτες να πραγματοποιήσουν την προγραμματισμένη εορταστική

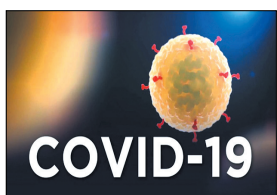
τισμένες εκδηλώσεις, αυτής της περιόδου.

Επίσης και η τοπική εκκλησία της ενορίας μας, όπως όλες οι ενορίες, έχει σταματήσει τους εκκλησιασμούς και τις λειτουργίες αυτής της περιόδου, που ως γνωστόν

εκδήλωση καλωσορίσματος του καινούργιου χρόνου, κόψιμο της βασιλόπιτας και μοίρασμα από τον Αη-Βασίλη δώρων στα παιδιά. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του Σχολείου, η οποία είχε

(Συνέχεια στη σελ. 7)

ΑΝΤΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΕΠΟΜΕΝΟΥ ΤΡΙΜΗΝΟΥ

Αγαπητοί μας Φουρνιώτες και Φίλοι της Φουρνής,

Η κατάσταση στην οποία η χώρα μας έχει περιέλθει από τις αρχές Μαρτίου, είναι πρωτόγνωρη. Η παγκόσμια έκτακτη υγειονομική ανάγκη που προκαλεί ο ιός SARS-CoV-2 και η εξ αυτού λοίμωξη Covid-19, έχει ανατρέψει ό,τι γνωρίζαμε μέχρι σήμερα, έχει φέρει τα πάνω-κάτω στη ζωή μας. Για να προστατευτούμε και εμείς και οι δικοί μας άνθρωποι αλλά και όλοι οι συμπολίτες μας ακολουθούμε

πιστά τις οδηγίες της πολιτείας, μένουμε σπίτι και όταν χρειαστεί να βγούμε έξω εφαρμόζουμε πιστά όλες τις οδηγίες προφύλαξης. Ας ελπίσουμε πως η καταιγίδα αυτή θα περάσει σχετικά σύντομα και όσο γίνεται πιο ανώδυνα, για να ξαναγυρίσουμε στην ζωή που γνωρίζαμε, την οποία τώρα θα εκτιμήσουμε όλοι πολύ περισσότερο.

Δεδομένης αυτής της έκτακτης κατάστασης αναβλήθηκε ο προγραμματισμένος για τις 15 Μαρτίου 2020 Περίπατος στις οδούς Αιόλου και Αθηνάς με ξενάγηση στην συγχωριανή μας Τόνια Καφετζάκη, Ιστορικό-Εκπαιδευτικό, και θα πραγματοποιηθεί όταν οι συνθήκες το επιτρέψουν. Θα ενημερωθείτε έγκαιρα για τη νέα ημερομηνία.

Άλλες εκδηλώσεις για το επόμενο τρίμηνο δεν είναι δυνατόν να προγραμματιστούν. Ευχόμαστε ολόψυχα σε όλους υγεία, υπομονή και αισιοδοξία.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΕΣ ΕΥΧΕΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Φουρνιωτών και Φίλων της Φουρνής,

ΕΥΧΕΤΑΙ

στους Φουρνιώτες,
και στους Φίλους τους
ΕΙΡΗΝΙΚΟ ΠΑΣΧΑ
ΓΕΜΑΤΟ
ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

Κοινωνική ζωή και κίνηση

Εκείνοι που έφυγαν

- Απεβίωσε και κηδεύτηκε στη Φουρνή όπου διέμενε η Ελένη Φαϊτάκη, χήρα Εμμανουήλ Φιορέτζη.
 - Την αυγή της 28ης Φεβρουαρίου 2020 απεβίωσε ο Εμμανουήλ Φουντουλάκης, γιος του Πέτρου Φουντουλάκη που υπήρξε επί σειρά ετών ταμίας του Συλλόγου μας. Η κηδεία του έγινε δίπλα στο τάφο της μητέρας του, όπως επιθυμούσε, στο Παράλιο Άστρος Κυνουρίας την Κυριακή 2 Μαρτίου 2020.
- Θερμά συλλυπητήρια στις οικογένειές τους.

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΣΤΟΝ ΜΑΝΟ ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ ΔΡΑΝΙΑ

Μάνο,
Αγαπημένε μας Μάνο, εξάδελφε και ανηψιέ, αισθάνομαι την ανάγκη να σου πω δύο λόγια από καρδιάς πριν το τελευταίο σου ταξίδι.
Σε αγαπήσαμε, όλοι. Αγαπήσαμε τον ακεραίο χαρακτήρα σου, με τις κοινωνικές ευαισθησίες, το ήθος και τις αρχές σου, το φιλότιμο, μα πάνω απ' όλα την μεγάλη σου ανθρωπιά!!
Μανώλη μου ήσουν εσύ που νοιαζόσουν και ρωτούσες για όλους με μεγάλη ευαισθησία. Για γονείς, φίλους, αδελφία και συγγενείς.
Τι να θυμηθώ; Το φιλόξενο σπίτι σου ήταν πάντα ανοικτό και πάντα πρόσχαρος μας υποδεχόσουν στο κατώφλι του. Η φιλοξενία ήταν στο αίμα σου. Στη μεγάλη αυλή με θέα την θάλασσα αγναντεύαμε δίπλα στις

μυρωδιές από τις λεμονιές και τις τριανταφυλλίες σου που τόσο τις λάτρευες, συζητώντας και γελώντας με το αστείρευτο χιούμορ και την ευρηματικότητα σου. Παίξαμε από μικρά παιδιά, πετάξαμε χαρταετούς πολλές και πολλές Αποκριές. Και φεύγεις σήμερα !!! Που είναι Αποκριά!! Τι σύμπτωση!

Από την άλλη τώρα η Κρήτη θα σε θυμάται κι αυτή με τα τραγούδια και τους χορούς της. Τα ξαδέλφια και οι θεοί σου που είναι εκεί και σε αγαπούν.

Την αγάπησες την Κρήτη και σε αγάπησε και αυτή. Θα σε θυμόμαστε όλοι πάντα. Σαν το καλό και ευαίσθητο παιδί!

Καλό σου ταξίδι Μάνο. Να είναι ελαφρύ το χώμα. Καλό σου ταξίδι!!!

ΔΗΜΗΤΡΑ ΔΡΑΝΙΑ

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΣΤΗΝ ΕΛΕΝΗ ΦΙΟΡΕΤΖΗ - ΦΑΪΤΑΚΗ

«Μακάρια ή όδος ή πορεύει σήμερον, δι η ημιάσθη σοι τόπος αναπαύσεως».

Κεραυνός εν αιθρία το χαμπάρι της κοίμησής σου. Κυριακή ημέρα αναστάσεως. Κυριακή πρωί ώρα που οι χριστιανοί στην εκκλησία προσεύχονται και ο Κύριος της δόξης δορυφορείται. Κυριακή πρωί

και η αρχόντισσα της Φουρνής η Ελένη Φιορέτζη-Φαϊτάκη έχει ετοιμάσει το πεσκέσι για το μνημόσυνο του συμπεθέρου. Το δικό της κανίτσι για την μνήμη του και το στέλνει στο μητροπολιτικό ναό της Νεάπολης στην ώρα του. Και μετά; Γυρίζει και ξαπλώνει στο κρεβάτι και παραδίδει στον πλάστη της γαλήνια, ήρεμα με ήσυχη την συνείδηση της, την ψυχή της.

Αγαπημένη μας Ελένη. Οσιακό πράγματι το τέλος σου. Τα πάντα τακτοποιημένα, μα όχι. Ξέχασες ή μάλλον δεν ήθελες να μας το πεις ότι θα φύγεις. Να μας δείξεις κάποιο σημείο. Δεν ήθελες έστω και την τελευταία ώρα να μας πληγώσεις. Άστους να έχουν μόνο τον πόνο του μνημοσύνου. Μα ο πόνος ήρθε διπλός και τριδιπλός. Και όπως ήρεμη και ταπεινή ήταν η ζωή σου, έτσι και τώρα πέταξε η ψυχή σου με την συνοδεία των αγγέλων στον ουρανό. Το αδιαχώρητο στην κηδεία σου. Εκατοντάδες οι άνθρωποι που σε γνώριζαν, αλλά και πολλοί φίλοι και συγγενείς των παιδιών σου και των συγγενών σου. Πολύς ο πόνος, πού όρεξη για να σου πω ένα μεγάλο ευχαριστώ από όλους, μα προπαντός το δικό μου για την αγάπη σου όλα αυτά τα χρόνια, κατά την ώρα του τελευταίου ασπασμού, μόνο δάκρυ-δάκρυ και στεναγμός. Είμαι σίγουρος ότι την ώρα εκείνη η ψυχή σου κάτω από τον θόλο της Αγίας Τριάδος, θα μας κοίταζε με αγάπη και θα σκεφτόταν πράγματι με αγαπούσαν. Και τώρα ο Πανάγαθος και Φιλάνθρωπος Θεός σαράντα ημέρες μετά το ξαφνικό και φευγικό σου, δίνοντάς μας παρηγοριά και ελπίδα βέβαιη ότι είσαι στην αγκαλιά του, σου γράφω αυτά τα λόγια. Λόγια ταπεινά, λίγα μα αληθινά και από καρδιάς. Ανεστορούμαι την πορεία της ζωής σου και την

συναστροφή μας. Τον καλό σου λόγο προς όλους, την αγάπη σου, την καταδεχτικότητα σου, την ανοικτή πόρτα του σπιτιού σου και της καρδιάς σου σε κάθε αναγκασμένο και περασάρι. Θα μου λείψουν τα σκουτελικά σου και ειδικά τα σκιουφιχτά μακαρόνια και τα λουκούμια που ήσουν μοναδική. Είναι πολλά αυτά που πρέπει να θυμηθώ και να γράψω και πολύ περισσότερα αυτά που μας έδωσες στην ζωή. Μα πάνω απ' όλα ξεχώριζε η αγάπη σου και το αιώνιο χαμόγελο στα χείλη σου, η καθαρή ματιά σου που έτρεχε να σ'αγκαλιάσει από τα πόδια ίσαμε τα μαλλιά της κεφαλής. Τώρα που βρίσκεσαι στην αγκαλιά του Θεού παρέα με τον σύντροφο σου, το λιγόχρονο Μανώλη και όλους τους συγγενείς προσεύχου στο Θεό-σίγουρα εσένα θα σ'ακούει-να μας δίδει παρηγοριά, δύναμη να αντέξουμε τον προσωρινό χωρισμό σου, να είναι η ζωή μας καθαρή όπως ήταν η δική σου, για να σε ανταμώσουμε όταν ο Κύριος αποφασίσει και για μας στην χώρα των ζώντων.

Αγαπημένη μας Ελένη. Αρχοντικά πορεύθηκες στη ζωή σου.

Αρχοντικά και με αξιοπρέπεια, όρθια έφυγες. Θα είσαι πάντα μέσα στη σκέψη μας και την καρδιά μας, φωτεινό παράδειγμα Ανθρώπου.

Ας είναι αυτά τα λίγα λόγια θυμίαμα εύοσμον στη μνήμη σου.

Καλό παράδεισο
Καλή αντάμωση
Έφυγες και στον ουρανό
Βρίσκεται η ψυχή σου
Μα στη σκέψη μας παντοτεινή
Θα'ναι η θύμησή σου

Ο ξάδερφός σου

Π' Μιχαήλ Βουκνκλάρης

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Όσοι καταθέτουν την συνδρομή τους στον λογαριασμό του Συλλόγου στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας αριθμός λογαριασμού IBAN: GR23011069500006957013029, στα ονόματα Ντούζου Μαρία και Κανιτάκη-Γιαννοπούλου Ειρήνη, παρακαλούνται να γράφουν στην κατάθεση το όνομά τους και στη συνέχεια να ενημερώνουν σχετικά την Ταμιά μας κα Μαρία Τουτουδάκη-Ντούζου στο τηλ. 210 9345556.

Σας υπενθυμίζουμε ότι η έκδοση της Εφημερίδας μας και οι εν γένει πολιτιστικές εκδηλώσεις του Συλλόγου μας, στηρίζονται αποκλειστικά στη Συνδρομή σας.

Γι' αυτό σας παρακαλούμε μην την αμελείτε. Ευχαριστούμε θερμά.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΣΤΟΝ ΜΑΝΩΛΗ (ΜΑΝΟ) ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ

Ο Μάνος Φουντουλάκης ήταν ένας ευγενικός, καταδεκτικός και κοινωνικός άνθρωπος.

Είχε σπουδάσει Μαθηματικά και αγαπούσε την σύγχρονη τεχνολογία, αγαπούσε τους υπολογιστές και την κοινωνική δικτύωση. Κυρίως όμως αγαπούσε την παράδοση, αγαπούσε πολύ την Φουρνή και τους ανθρώπους της.

Ήταν ο συγχωριανός μας που με το χαμόγελο και με το χιούμορ του, διακωμωδούσε την καθημερινότητά μας. Ήταν ο άνθρωπος που σάρκαζε αλλά κυρίως αυτοσαρκα-

ζόταν, πάντα με αγάπη και με θετική διάθεση, έδειχνε μέσα από τα πειράγματά του, τις αδυναμίες ή τις υπερβολές μας.

Στον Σύλλογό μας ήταν παρών στις περισσότερες εκδηλώσεις και ήταν κοντά μας κυρίως στις καλοκαιρινές εκδηλώσεις.

Η απώλεια του Μάνου από το χωριό μας, από τον Σύλλογό μας και κυρίως από την Φουρνιώτικη παρέα είναι ένα πολύ δυσάρεστο γεγονός που μας πόνεσε όλους μας.

Η απώλεια συγχωριανών μας, μας θλίβει και μας στεναχωρεί. Όταν όμως η απώλεια αυτή αφορά σε νέους ανθρώπους, τότε η θλίψη είναι μεγάλη.

Φίλε και συγχωριανέ μας Μάνο Φουντουλάκη, θα σε θυμόμαστε, θα σε αγαπάμε και είσαι μια απώλεια που μας πονάει.

Καλό ταξίδι να έχεις και καλό παράδεισο

Η Πρόεδρος και τα Μέλη του Δ.Σ. του Σ.Φ.Φ.Φ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ευχαριστούμε θερμά όλους όσοι μας συμπαράσθηκαν με οποιοδήποτε τρόπο στην απώλεια του λατρευτού μας υιού, αδελφού, ανηψιού, θείου και ξαδέλφου Μανώλη Φουντουλάκη.

Οικογένεια του πατέρα του Πέτρου Φουντουλάκη και οι λοιποί συγγενείς.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΣΤΟΝ ΝΙΚΟ ΧΗΡΑΚΗ

Η ΔΙΚΗ ΜΟΥ ΦΟΥΡΝΗ

Η δική μου Φουρνή δεν θα είναι πια η ίδια..... Δεν θα αναζητώ την γνώριμη φιγούρα του, ούτε στον Παλαίμυλο, ούτε στον Πλάτανο, αυτή η φιγούρα του πατέρα έχει περάσει πια στην αιωνιότητα.

Έζησε τη μισή του ζωή πενθώντας τον αδόκητο θάνατο του Μανώλη που σημάδεψε όλη την οικογένεια μας και επέλεξε να φύγει μακριά μας ανήμερα της γιορτής του. Το περίμενε και το περιμένα ότι ο θάνατος του θα είχε σχέση με το παραπάνω γεγονός. Το περίμενα Σεπτέμβρη, μας ήρθε ανήμερα Χριστούγεννα.

Η Φουρνή θα είναι άδεια χωρίς τον πατέρα ...το σπίτι ερμητικά κλειστό με τα άψυχα ντουβάρια να κρύβουν τις χαρές και την ανείπωτη θλίψη πολλών χρόνων της οικογένειας..... ένα σημαντικό κομμάτι από τη Φουρνή έφυγε για άλλους τόπους.

Ευχαριστώ θερμά για την συμπαράσταση όλων των συγχωριανών, το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό του Κ.Υ. Διαλυνάκειο Νοσοκομείο Νεαπόλεως, την Παθολογική Κλινική και την Μονάδα Χρόνιων Παθήσεων του Νοσοκομείου Αγίου Νικολάου.

Θεσσαλονίκη 25/1/2020

ΕΛΕΝΗ Ν. ΧΗΡΑΚΗ

Συνδρομές και προσφορές εις μνήμη (σε ευρώ)

• Γραμμαπλάκης Νίκος	50
• Κριστωάκης Γεώργιος και Κωνσταντίνος του Μιχαήλ εις μνήμη της αδελφής τους Δέσποινας	50
• Κυδώνη Ειρήνη - Φουντουλάκης Σάββας	20
• Κυριακάκης Εμμανουήλ του Νικολάου	30
• Μενεγάκη-Παπαδοπούλου Μαρία	50
• Μουγιάκου Μαρία	20
• Μουτσόπουλος Νίκος και Μαριζάννα	40
• Μπαρμπούνη Δέσποινα	50
• Ξυπόλπος Νεκτάριος	20
• Πατσουλές Μάριος και Χριστίνα	50
• Σεργάκης Εμμανουήλ	50
• Συγγελάκη Αφροδίτη	50
• Συμινελάκη Θάλεια	50
• Τουτουδάκη Μαρίκα εις μνήμη του συζύγου της Ζαχαρία	100
• Φουντουλάκη Κατερίνα-Μαράνος Νίκος	30
• Φουντουλάκης Πέτρος εις μνήμη του γιού του Μανώλη	100
• Φουντουλάκης Ραδάμανθους εις μνήμη του αδελφού του Μανώλη	100

ΦΟΥΡΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Ενημερωτικό Δελτίο

Συλλόγου Φουρνιωτών

και Φίλων της Φουρνής Κρήτης

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

Ο Σύλλογος Φουρνιωτών

και Φίλων της Φουρνής Κρήτης

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Η Πρόεδρος του Συλλόγου

PENA KANITAKH -

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

Ιπποκράτους 164β - 114 71 Αθήνα

Αριθ. φύλλου 109

Εκδίδεται στην Αθήνα

από Συντακτική Επιτροπή

Για επιστολές, εμβάσματα, πληροφορίες

κα Κανιτάκη-Γιαννοπούλου Ρένα

Ιπποκράτους 164Β Αθήνα

Τηλ. 210-6431251

e-mail : ikanitakis@gmail.com

ISSN: 1109 - 3668

Για συνδρομές: Εθνική Τράπεζα

της Ελλάδος

IBAN: GR23011069500006957013029

στα ονόματα: Ντούζου Μαρία,

Κανιτάκη - Γιαννοπούλου Ειρήνη

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:

Πρόεδρος: Ρένα Κανιτάκη- Γιαννοπούλου

Ανι/δρος: Κώστας Δεμέτζος

Γεν. Γραμμ.: Εμμανουήλ Βελονάκης

Ταμιάς: Μαρία Τουτουδάκη - Ντούζου

Μέλος: Ελένη Νικολαΐδου

Αναπληρωματικά μέλη:

Γεωργία Κανιτάκη

Βαρβάρα Φαλκώνα - Ανδριανάκη

Δημήτρης Χατζηδάκης

Παραγωγή - εκτύπωση:

Τυπογραφείο Νικίτα Κ. Καράλη

Γερανίου 7 Αθήνα. Τηλ. - Φαξ: 210 5233965

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η

αναπαραγωγή, ολική, μερική η περιλη-

πτική, η κατά παράφραση η διασκευή

απόδοση του περιεχομένου της Εφημε-

ρίδας με οποιοδήποτε τρόπο, μηχανικό,

ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης

ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή

άδεια του εκδότη. Νόμος 2121/1993 και

κανόνες Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν

στην Ελλάδα.

Διαχρονική εξέλιξη του αναλφαβητισμού και «ψηφιακός αναλφαβητισμός» σε περιοχές της Κρήτης και στην Ελλάδα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ως οργανωμένη κοινωνία, η χώρα μας συχνά κλήθηκε και ανταποκρίθηκε, με μεγαλύτερη ή μικρότερη επιτυχία, σε μακροχρόνιες δυσβάστακτες απαιτήσεις, όπως οι κατά καιρούς χρεοκοπίες του κράτους και η πρόσφατη οικονομική κρίση με τα «μνημόνια» και τη μετανάστευση στο εξωτερικό υψηλής κατάρτισης επιστημονικού δυναμικού της. Χωρίς να έχει αποτελέσει, διαχρονικά, «πρώτο θέμα», σημαντικό ζητούμενο ήταν και εξακολουθεί να παραμένει το επίπεδο εκπαίδευσης των κατοίκων της, ώστε, αυτοί, ανάλογα με την εποχή και τις προσφερόμενες δυνατότητες, τουλάχιστον να μπορούν να απολαμβάνουν στην καθημερινότητά τους κάτι περισσότερο από το απλό «ζην». Σε αυτό το πλαίσιο αναζητήθηκαν στοιχεία για τη διαχρονική εξέλιξη του αναλφαβητισμού (η αδυναμία ανάγνωσης και γραφής ενός απλού κειμένου) τόσο στον τόπο καταγωγής του γράφοντος (πρώην Επαρχία Μεραιπέλλου), όσο και στην ευρύτερη περιοχή του (Νομός Λασιθίου και οι λοιπές πρώην Επαρχίες του, Κρήτη) και την Επικράτεια της χώρας.

ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Αφετηρία του παρόντος αποτέλεσε η απογραφή πληθυσμού της, εκτός εθνικού κορμού, Κρήτης για το έτος 1881 και ιδιαίτερα τα περιγραφικά στοιχεία για τους, σύμφωνα με την ορολογία της εποχής, αγράμματους. Για τα σημερινά δεδομένα είναι εντυπωσιακό το σχετικό απόσπασμα της απογραφής, το οποίο παρατίθεται αυτούσιο στο Παράρτημα 1.

Τυπικά, από τις απογραφές πληθυσμού είναι δυνατή η άντληση συγκριτικών στοιχείων για το επίπεδο εκπαίδευσης των κατοίκων της χώρας, συνολικά και σε επί μέρους περιοχές της. Στον Πίνακα 1 παρατίθενται, κατά φύλο, τα διαθέσιμα στοιχεία (πρωτογενή από τις απογραφές ή κατόπιν επεξεργασίας τους, με προσέγγιση μίας ποσοστιαίας μονάδας) για τους αναλφάβητους («αγράμματος» έως και το 1991 και «μη γνωρίζοντες γραφή και ανάγνωση» από το 2001 και εντεύθεν), σύμφωνα με επιλεγμένες απογραφές πληθυσμού της περιόδου 1879-2011 που κάλυπταν τους σημερινούς Δήμους Αγίου Νικολάου, Ιεράπετρας, Οροπεδίου Λασιθίου και Σητείας (ουσιαστικά πρόκειται για τις πρώην Επαρχίες Μεραιπέλλου, Ιεράπετρας, Λασιθίου και Σητείας, αντίστοιχα), τον Νομό Λασιθίου, την Κρήτη και την Επικράτεια της χώρας. [1]-[5]

Περιοχή	Δήμος Αγίου Νικολάου			Δήμος Οροπεδίου			Δήμος Ιεράπετρας			Δήμος Σητείας			Ν. Λασιθίου			Κρήτη			Επικράτεια		
	Α	Θ	Σ	Α	Θ	Σ	Α	Θ	Σ	Α	Θ	Σ	Α	Θ	Σ	Α	Θ	Σ	Α	Θ	Σ
1881*	73	95	84	80	99	90	69	93	81	74	97	86	74	96	85	81	94	88	81	94	88
1900**	54	88	71	62	94	78	57	87	72	59	91	75	57	90	74	57	87	72	40	80	60
1920	33	77	56	34	87	63	37	76	57	34	75	56	34	77	57	33	71	53	34	69	52
1928	30	63	48	33	79	57	28	66	48	31	65	49	30	67	49	26	59	43	23	58	41
1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	41	28	11	36	24	11	35	24
1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	32	21	8	29	19	8	27	18
1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	26	17	6	23	15	6	21	14
1981	3	18	11	0,5	22	12	3	20	12	4	19	12	3	19	11	3	15	9	4	13	9
1991	4	14	9	3	16	9	4	12	8	3	13	8	4	13	9	4	10	7	4	10	7
2001	2	7	4	1	11	6	2	6	4	2	6	4	2	6	4	2	5	4	2	6	4
2011	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	2	1	3	2	2	3	2

* Επικράτεια: απογραφή του 1879 ** Επικράτεια: απογραφή του 1907 Α: Άρρενες Θ: Θήλειες Σ: Σύνολο
Τα στοιχεία αφορούν το σύνολο του πληθυσμού στις απογραφές 1879, 1881, 1900 και 1907, τους μεγαλύτερους από 8 έτη στις απογραφές 1920 και 1928 και τους μεγαλύτερους από 10 έτη στις υπόλοιπες.

Για τις απογραφές των ετών 1879 και 1881 τα στοιχεία αφορούν το σύνολο του πληθυσμού, ενώ στις υπόλοιπες αφορούν τους, κατά περίπτωση, μεγαλύτερους από 8 ή 10 έτη. Για τα έτη 1951, 1961, 1971 και 2011 δεν υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία σε επίπεδο Δήμων (πρώην Επαρχιών).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

♦ Με δεδομένη την εγκυρότητα των απογραφικών στοιχείων (διατηρείται επιφύλαξη για τα στοιχεία του 1981 για τον Δήμο Οροπεδίου), από τις απογραφές έως και του 1920 προκύπτει ότι τα ποσοστά αναλφαβητισμού και στα τέσσερα επίπεδα (Νομός Λασιθίου και οι τότε Επαρχίες του, Κρήτη και Επικράτεια) παραπέμπουν σε πνευματικό Μεσαίωνα (για τον γυναικείο πληθυσμό, κατά περίπτωση, από 99% έως 69%). Ειδικά για την περιοχή της Φουρνής, τα μόνα διαθέσιμα σχετικά στοιχεία αφορούν την απογραφή του έτους 1881, με βάση τα οποία επί συνόλου 3089 κατοίκων, στον τότε Δήμο Φουρνής το ποσοστό αναλφάβητων ήταν 76% και 98% για τους άρρενες και τις θήλειες, αντίστοιχα.

♦ Με την υποχρεωτική εκπαίδευση από το 1926 και με την αμειλικτη συνδρομή του χρόνου, έκτοτε και στα τέσσερα επίπεδα τα ποσοστά αναλφαβητισμού κατέγραψαν ραγδαία πτώση και θεαματική σύγκλιση για τα δύο φύλα. Τα ποσοστά για τον γυναικείο πληθυσμό ήταν πάντοτε υπέρτερα των αντίστοιχων του ανδρικού, με δυσθεώρητες αποκλίσεις των 30 και 40 ποσοστιαίων μονάδων το 1900 και το 1920. Ενδεικτικά, για τον Δήμο Αγίου Νικολάου (πρώην Επαρχία Μεραιπέλλου) η διαχρονική εξέλιξη ήταν 33% (άρρενες) και 77% (θήλειες) το 1920, 3% (άρρενες) και 18% (θήλειες) το 1981 και 2% (άρρενες) και 7% (θήλειες) το 2001. Αντίστοιχα για την Επικράτεια η διαχρονική εξέλιξη ήταν 34% (άρρενες) και 69% (θήλειες) το 1920, 4% (άρρενες) και 13% (θήλειες) το 1981 και 2% (άρρενες) και 6% (θήλειες) το 2001.

Γράφει ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΤΖΗΛΑΚΗΣ

Δρ χημικός μηχανικός

(e-mail: dhadjidakis@yahoo.com)

♦ Οι αποκλίσεις μεταξύ των ποσοστών στις πρώην Επαρχίες του Νομού Λασιθίου από την απογραφή του 1900 και εντεύθεν δεν ήταν σημαντικές, κυμανθείσες, κατά μέγιστον, στις 2-3 ποσοστιαίες μονάδες τόσο για τον ανδρικό, όσο και για τον γυναικείο πληθυσμό.

♦ Στον Νομό Λασιθίου τα ποσοστά αναλφαβητισμού ήταν παραπλήσια αυτών της Κρήτης και της Επικράτειας με την εξαίρεση αυτών του γυναικείου πληθυσμού που την περίοδο 1880-1971 υπερτερούσαν από 3% έως 8% συγκριτικά με τα αντίστοιχα ποσοστά της Κρήτης και της Επικράτειας.

♦ Οι εγγράμματοι άρρενες ξεπέρασαν το 50% του συνολικού άρρενος πληθυσμού το 1920 στον Νομό Λασιθίου και στην Κρήτη, κάτι που είχε πραγματοποιηθεί από το 1900 στην Επικράτεια, ενώ οι εγγράμματοι θήλειες και στα τρία επίπεδα ξεπέρασαν το 50% το 1951.

♦ Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία του 2011, τα ποσοστά αναλφαβητισμού και στα τέσσερα επίπεδα ήταν 2% (1%-2% για τον ανδρικό πληθυσμό και 3% για τον γυναικείο).

♦ Ενδεικτικό στοιχείο του σταδιακού περιορισμού του αναλφαβητισμού είναι η διαχρονικά αυξανόμενη σχέση του ποσοστού αναλφαβητισμού των μεγαλύτερων των 65 ετών και αυτού των ηλικίας μεταξύ 10 και 64 ετών. Από την επεξεργασία των διαθέσιμων απογραφικών στοιχείων προκύπτει ότι και στα τρία επίπεδα, του Νομού Λασιθίου, της Κρήτης και της Επικράτειας, το πρώτο ήταν διπλάσιο του δεύτερου το 1928, τριπλάσιο το 1951 και περίπου εννιάπλάσιο το 2001.

ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΕ ΆΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

Σύμφωνα με την απογραφή πληθυσμού για το 1920, για τους πλέον των 15 ετών τα ποσοστά αναλφαβητισμού στην Ελλάδα ήταν 36% για τους άρρενες και 73% για τις θήλειες. Το 1879 τα αντίστοιχα ποσοστά ήταν 69% (άρρενες) και 93% (θήλειες) και σε 17 δήμους, με πληθυσμό από 550 έως 3.030 θήλειες, δεν καταγράφηκε ούτε μία εγγράμμητη. Αντίστοιχα, σε χώρες, όπως το Βέλγιο και η Τσεχοσλοβακία, τα ποσοστά ήταν 6 ή 7% για τους άρρενες και 8 ή 9% για τις θήλειες. Η Φινλανδία καλύτερη, με 1% και για τα δύο φύλα. Πιο κοντά στις ελληνικές επιδόσεις η Ισπανία (34% (άρρενες) και 51% (θήλειες)) και η Πορτογαλία (56% (άρρενες) και 73% (θήλειες)).

Με βάση τα στοιχεία του 2011, παρά τη θεαματική βελτίωση τους, οι επιδόσεις της Ελλάδος (3%) εξακολουθούν να παραμένουν μεταξύ των χαμηλότερων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) υπερβαίνοντας μόνον αυτές της Μάλτας (7%) και της Πορτογαλίας (6%). [6]

Ο «ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΣ»

Ενώ το πρόβλημα του αναλφαβητισμού στη χώρα μας μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει αντιμετωπισθεί επαρκώς, την τελευταία δεκαετία προέκυψε ένας νέος «Γολγοθάς», η ικανότητα χρήσης του Διαδικτύου. Πέρα από τις όποιες επιφυλάξεις για την εκτεταμένη χρήση του (επιπτώσεις στην ανάπτυξη του εγκεφάλου των παιδιών, διάσπαση της συγκέντρωσης κ.ά.), η μη χρήση του Διαδικτύου θα μπορούσε να θεωρηθεί ως δείκτης «ψηφιακού αναλφαβητισμού». Το περιορισμένο πλέον ενδιαφέροντος «Δεν γνωρίζω γραφή και ανάγνωση» εκτοπίζεται από το «Ποτέ δεν χρησιμοποίησα το Διαδίκτυο» που πρακτικά ταυτίζεται με το «Δεν γνωρίζω τη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή».

Από την επεξεργασία των στοιχείων των εθνικών απογραφών και των στοιχείων της Eurostat προκύπτουν οι ακόλουθες παρατηρήσεις:

♦ Σύμφωνα με την εθνική απογραφή του 2011, στον Νομό Λασιθίου είχε πρόσβαση στο Διαδίκτυο το 36% των νοικοκυριών (43% στον Δήμο Αγίου Νικολάου, 5% στον Δήμο Οροπεδίου, 35% στον Δήμο Ιεράπετρας και 33% στον Δήμο Σητείας). Η επίδοση του Νομού Λασιθίου υστερούσε έναντι αυτών των

λοιπών Νομών της Κρήτης και της Επικράτειας (συνολικό ποσοστό της Κρήτης 42% και της Επικράτειας 43%). Αισιόδοξο στοιχείο αποτελεί το γεγονός ότι στα νοικοκυριά με τουλάχιστον ένα παιδί καταγράφηκε αυξημένη πρόσβαση στο Διαδίκτυο και στα τρία επίπεδα, του Νομού Λασιθίου (54%), της Κρήτης (57%) και της Επικράτειας (59%). [5]

♦ Το 2018, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat για την Ευρωπαϊκή Ένωση και για τις ηλικίες από 16 έως 74 ετών, «Ποτέ δεν χρησιμοποίησα το Διαδίκτυο» δήλωσε το 11% σε επίπεδο Ε.Ε., τις χειρότερες επιδόσεις είχαν οι Βούλγαροι (27%), οι Έλληνες (25%) και οι Πορτογάλοι (23%), ενώ τις καλύτερες οι Δανοί (2%), οι Λουξεμβούργοι (3%) και οι Σουηδοί, Βρετανοί, Φινλανδοί και Ολλανδοί με 4%. [7]

♦ Αναφορικά με την πρόσβαση των νοικοκυριών στο Διαδίκτυο, από τα συγκριτικά στοιχεία του Πίνακα 2 με τις καλύτερες και τις χειρότερες επιδόσεις σε επίπεδο Ε.Ε. για το 2018 και για διάφορες περιπτώσεις προκύπτει ότι η Ελλάς κατατάσσεται και σε αυτόν τον τομέα μεταξύ των ουραγών υπερτερώντας μόνον της Βουλγαρίας. Μόνο στην περίπτωση των νοικοκυριών με παιδί/ά η χώρα μας ξεπερνά και τη Ρουμανία. [8]

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. Κράτη-μέλη της Ε.Ε. με τη μεγαλύτερη και τη μικρότερη πρόσβαση των νοικοκυριών στο Διαδίκτυο το 2018 (σε % ποσοστά).

Χώρα	Σύνολο	Με παιδί	Χωρίς παιδί	Πόλη	Υπαίθριος
Ε.Ε.-	28	89	98	86	91
Βουλγαρία		72	89	66	81
Ελλάς		76	95	71	84
Ρουμανία		81	92	75	90
Γερμανία		94	100	93	95
Φινλανδία		94	99	93	95
Ην. Βασίλειο		95	100	93	95
Ολλανδία		98	99	98	98

ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΑ

Εως και το μέσον του εικοστού αιώνα οι κάτοικοι της χώρας μας, αν και σε σημαντικό ποσοστό αναλφάβητοι, όπως προκύπτει και από τα προαναφερθέντα, «επιβίωναν» στο χωράφι και στο σπίτι. Σταδιακά, έκτοτε, το πρόβλημα του αναλφαβητισμού περιορίστηκε σημαντικά, σε επίπεδα συγκρίσιμα με αυτά των λοιπών κρατών-μελών της Ε.Ε. Οι σημαντικές αποκλίσεις στα ποσοστά αναλφαβητισμού μεταξύ γυναικείου και ανδρικού πληθυσμού ουσιαστικά έχουν εξαλειφθεί. Αντίθετα, εγείρεται το πρόβλημα του «ψηφιακού αναλφαβητισμού» που ως τροχοπέδη στο σημερινό «ευ ζην» της καθημερινότητας (κωδικός Taxis, προσωπική επικοινωνία, αναζήτηση πληροφοριών κ.ά.) θα πρέπει να αντιμετωπισθεί ταχύτατα, όσο και αν οι σημερινό «ψηφιακό αναλφάβητο», τουλάχιστον επί του παρόντος, «επιβιώνουν». Ως κοινωνία, μεταξύ των ουραγών στην Ε.Ε. στο συγκεκριμένο πεδίο, μπορούμε να ανταποκριθούμε και στη νέα πρόκληση, τον περιορισμό του «ψηφιακού χάσματος» ανάμεσα σε πληθυσμιακές ομάδες; Ιδιαίτερα στα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας μπορεί να προσφερθεί η υποστήριξη για πρόσβαση και εξοικείωση με το Διαδίκτυο ή ο χρόνος, με την αποσβεστική ικανότητά του, θα αναλάβει τον πρωταγωνιστικό ρόλο;

Σε κάθε περίπτωση, τόσο στον αναλφαβητισμό, όσο και στον «ψηφιακό αναλφαβητισμό» η χώρα μας υστερεί έναντι της Ε.Ε., κατά πόδας η Κρήτη και πάντοτε σε μικρή απόσταση ακολουθεί το Λασιθί.

ΠΗΓΕΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

- [1] Ν. Σταυράκης, Στατιστική του πληθυσμού της Κρήτης, Αθήνα, 1890
- [2] Υπουργείον Εσωτερικών, Στατιστική της Ελλάδος- Πληθυσμός 1879, Αθήνα, 1881
- [3] <https://anemi.lib.uoc.gr/metadata/6/7/1/metadata-1332326086-60836-22019.tkl>
- [4] <http://www.e-demography.gr/ElstatPublications/censuses/> (Απογραφές των ετών 1879, 1907, 1920, 1928, 1951, 1961, 1971, 1981, 1991 και 2001)
- [5] <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SAM03/>
- [6] <https://tellmaps.com/uis/literacy/#1/tellmap/1003531175/0>
- [7] https://appso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=iso_c_ci_in_h&lang=en
- [8] <https://appso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Απόσπασμα από την Στατιστική του πληθυσμού της Κρήτης για το έτος 1881 (Μέρος Πρώτον, σελ. 199-201). [1]

[Το αρχικό κείμενο διατηρήθηκε αυτούσιο, με μεταφορά του στο μονοτονικό σύστημα.]

Πληθυσμός κατά την εκπαίδευσιν.

Υπό την έποψιν της εκπαίδευσος ο αριθμός των κατοίκων της νήσου διανέμεται εις 242,114 αγραμμάτους, εξ ων Χριστιανοί 181,021 και Οθωμανοί 61,093, και εις 33,173 γρηγοματίους, εξ ων

Κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας του Συλλόγου μας 16 Φεβρουαρίου 2020

(Συνέχεια από τη σελ. 1)

Την συνεστιάση μας και τον χορό μας συνόδεψε και φέτος DJ. Ακούστηκε πλην της κρητικής μουσικής και άλλη ποικίλη μουσική και τραγούδια, τα δε σχόλια των παρευρισκόμενων ήταν πολύ θετικά.

Αμέσως μετά ξεκίνησε το σερβίρισμα του φαγητού στον πλούσιο μπουφέ και τέλος μοιράστηκαν τα κομμάτια της βασιλόπιτας. Το φλουρί έτυχε στον Γιώργο Δατσέρη γιο του δικηγόρου Μανώλη Δατσέρη από το Χουμεριάτικο. Του ευχόμαστε να είναι πάντα καλά και πάντα τυχερός!

Την ώρα του φαγητού ο DJ μας κρατούσε συντροφιά και μόλις τελείωσε το φαγητό, πολλοί χορέψαμε παραδοσιακούς χορούς.

Επακολούθησε η λαχειοφόρος αγορά με πολλά και πλούσια δώρα. Οι λαχνοί, όπως πάντα, έγιναν ανάρπαστοι. Ευχαριστούμε τους δωροθέτες σε άλλη στήλη της εφημερίδας.

Αργά το απόγευμα αποχώρησαν σιγά-σιγά οι παρέες, όλοι πολύ ευχαριστημένοι από την συμμετοχή τους στην εκδήλωση.

Ευχαριστούμε πολύ όλα τα μέλη του ΔΣ για την συμβολή τους στην οργάνωση της εκδήλωσης, όλους τους παρισταμένους και ευχόμαστε του χρόνου να είμαστε όλοι καλά και να ξαναζήσουμε πάλι όλοι μαζί και ακόμη περισσότεροι από φέτος, αυτή την ωραία γιορτή που μας δίνει την ευκαιρία να συναντηθούμε και να διασκεδάσουμε όλοι μαζί.

Ρένα Κανιτάκη - Γιαννοπούλου

ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΜΑΣ

Ο Καθηγητής μας, της Ιατρικής Σχολής του Δ.Π.Θ., Ιατρός κ. Νίκος Παπαδόπουλος, βραβεύτηκε πριν λίγες ημέρες στο Λονδίνο, για το ερευνητικό, συγγραφικό, διδακτικό και διαγνωστικό του έργο, στον τομέα των **Ογκολογικών διαγνώσεων και παθήσεων**.

Η Βράβευση του Καθηγητού μας, που χαρακτηρίστηκε ως «βράβευση πολλών αστερών», έγινε με το προβλεπόμενο σεμνό τελετουργικό και τη δέουσα ακαδημαϊκή τάξη, παρουσία της συζύγου του, κ. Μαρίας Μενεγάκη, των παιδιών του και νέων γιατρών, πρώην φοιτητών, που εκπονούν τις μεταπτυχιακές τους εργασίες, στο εξωτερικό. Τονίστηκε ιδιαίτερα η συνεχής προσπάθειά του και η προσφορά του, στην προαγωγή της επιστήμης, με τις σύγχρονες διαγνωστικές, εξελίξεις, στις Ογκολογικές παθήσεις. Εμείς εκφράζουμε τα συναισθήματα ευχαριστίας και ευγνωμοσύνης, προς τον Καθηγητή μας, διότι έχουμε τη μεγάλη τιμή, να απολαμβάνουμε, όλα αυτά που μας προσφέρει, το πλούσιο ιατρικό του έργο, ερευνητικό και διδακτικό, μέσα από την πολυετή Πανεπιστημιακή του σταδιοδρομία στην Ελλάδα και το εξωτερικό!

Η συνολική στάση ζωής του, που χαρακτηρίζεται από αγάπη και σεβασμό προς τον άνθρωπο-ασθενή αποτελεί για μας λαμπρό παράδειγμα και μας ενδυναμώνει, για την μελλοντική μας ιατρική πορεία!

Καλωσορίζουμε, με την ευκαιρία, και τον γιο του Μάνο, Ιατρό M.D., Ph.D., που ανέλαβε πριν λίγες ημέρες, τα ιατρικά του καθήκοντα, στο Νοσοκομείο «Ευαγγελισμός» της Αθήνας, στην Πνευμονολογική Κλινική του Νοσοκομείου και ευχόμαστε και στον μικρό γιο του Κωνσταντίνο καλό πτυχίο και να μείνουν προσπλωμένοι, στο Ιπποκρατικό πνεύμα και Ήθος, όπως ο πατέρας τους!

Στον Καθηγητή μας, με πολύ σεβασμό και τιμή

Οι μαθητές του!!

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΑΣΙΘΙΟΥ ΤΙΜΗΣΕ ΤΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ Ν. ΔΕΜΕΤΖΟ

Σε μια προγραμματισμένη εκδήλωση η Ιστορική Λαογραφική Εταιρεία Λασιθίου τίμησε το έργο μερικών πολύ σημαντικών ανθρώπων του τόπου μας. Ειδικότερα απένειμε τιμητικό δίπλωμα «Τιμής και Ευγνωμοσύνης 2019» σε προσωπικότητες για την επιστημονική, κοινωνική και πολιτιστική προσφορά και την εν γένει συμβολή τους στην πνευματική και κοινωνική ανάπτυξη του τόπου μας.

Μεταξύ αυτών των προσωπικοτήτων ήταν και ο καταγόμενος από την Φουρνή καθηγητής της Φαρμακευτικής Ναυοτεχνολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Κωνσταντίνος Ν. Δεμέτζος.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 15 Ιανουαρίου στην κατάνεστη αίθουσα του Επιμελητηρίου στον Άγιο Νικόλαο. «Θέλουμε να εκφράσουμε συμβολικά και ταπεινά την ευγνωμοσύνη μας γι' αυτό που προσφέρουν οι παρακάτω προσωπικότητες στην επιστημονική, κοινωνική και πολιτιστική ζωή του τόπου μας και όχι μόνο. Να δώσουμε την αφορμή να γίνει ευρύτερα γνωστό το έργο τους και η σημασία του για τον τόπο μας. Απόψε έχουμε την εξαιρετική τιμή να έχουμε μαζί μας προσωπικότητες με παγκόσμιο κύρος», ανέφερε στην αρχή της ομιλίας του ο πρόεδρος της Εταιρείας κ. Γιάννης Σταμέλος. Οι τιμώμενοι για φέτος είναι: Βασίλειος Φθενάκης Καθηγητής Πανεπιστημίου, διδάξας σε πολλά Πανεπιστήμια. Μιχάλης Κασσωτάκης, καθηγητής της παιδαγωγικής και ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Χριστόφορος Χαραλαμπίδης, καθηγητής της Γλωσσολογίας στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Κωνσταντίνος Δεμέτζος, καθηγητής της φαρμακευτικής Ναυοτεχνολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Νίκος Πετράκης, Αγρονόμος και τοπογράφος Μηχανικός. Διετέλεσε δήμαρχος Σητείας και πρόεδρος πολλών οργανισμών και φορέων με πολυσήμαντη δράση. Ανδριανή Νεοφύτου, διάσημη ενδυματολόγος.

Απονέμοντας το τιμητικό δίπλωμα «Τιμής και Ευγνωμοσύνης 2019», ο κ. Γιάννης Σταμέλος στον κ. Κωνσταντίνο Δεμέτζο, τον συνεχάρη για την τεράστια προσφορά του αναλύοντας το πλούσιο βιογραφικό του. Μεταξύ των άλλων ανέφερε ότι ο τιμώμενος κατάγεται από την Φουρνή. Είναι πτυχιούχος της Φαρμακευτικής Αθηνών και σήμερα είναι καθηγητής της Φαρμακευτικής Ναυοτεχνολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι πρόεδρος της Ελληνικής Φαρμακευτικής Εταιρείας. Το Δεκέμβριο του 2018 η Ακαδημία Αθηνών τον βράβευσε για το έργο του στην Φαρμακευτική Νανο-Τεχνολογία και την συμβολή του στην ανάπτυξη καινοτόμων φαρμάκων. Το ερευνητικό του έργο, έχει διεθνή αναγνωρισιμότητα με βάσει τα στατιστικά στοιχεία στις διεθνείς βάσεις δεδομένων, ενώ ο συνολικός αριθμός των δημοσιεύσεων σε Διεθνή επιστημονικά περιοδικά είναι μεγαλύτερος από 240. Οι ανακοινώσεις σε διεθνή και Ελληνικά Συνέδρια υπερβαίνουν τις 400. Απαντώντας ο κ. Δεμέτζος, μετά τις ευχαριστίες, επεσήμανε ότι είναι εξαιρετικά σημαντικό να δημιουργούμε πρότυπα. Σήμερα υπάρχουν πρότυπα τα οποία βρίσκονται μέσα σε πανεπιστήμια σε εργαστήρια και σε χώρους εκπαίδευσης και όχι στην καθημερινότητα της τηλεόρασης, η οποία πραγματικά ευτελίζει εκείνο το οποίο πρέπει ως άνθρωποι και ως ανθρωπίνες αξίες να διεκδικούμε. Η Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Λασιθίου αποτελεί πυλώνα έκφρασης του πολιτισμού και της ιστορικής μνήμης και προάγει τον πολιτισμό και τις ανθρωπιστικές αξίες. Η βράβευση είναι μια σημαντική στιγμή και τιμή το πρόσωπο στο οποίο απονέμεται. Η σημερινή βράβευση με τιμή και σηματοδοτεί την ευθύνη της μελλοντικής μου προσφοράς στον τόπο αλλά και στην επιστήμη μου, επεσήμανε, καταλήγοντας ο κ. Δεμέτζος.

Νίκος ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗΣ, Γεωπόνος

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΦΟΥΡΝΙΩΤΩΝ

Η Μελπομένη Εμμ. Μπουραντά, ολοκλήρωσε με επιτυχία τις Μεταπτυχιακές της σπουδές, στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, στη Σχολή Επιστημών Αγωγής (ΠΜΣ Επιστήμες της Αγωγής, Κρητική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών), με βαθμό Άριστα (9.15).

Θερμά συγχαρητήρια Μέλπω.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ, όσοι επιθυμούν να αναγγέλλουν κοινωνικά γεγονότα στα «Φουρνιώτικα Νέα» ν' απευθύνονται στην Πρόεδρο του Συλλόγου μας, και προκειμένου για τους κατοίκους του χωριού και τους διαμένοντες εν γένει στην Κρήτη, στο μέλος του Δ.Σ. κα Βαρβάρα Φαλκώνα - Ανδριανάκη (τηλ. 6971 756657) ή στον κ. Νίκο Φουντουλάκη (τηλ.: 28410 23243).

Στην Κύπρο τον αποκαλούν Περτικοσιάχινο, στην Κρήτη και σε άλλα νησιά Φιλάδελο (επειδή σχεδόν πάντα συναντάται σε ζεύγη). Ίσως ο πιο δυναμικός από όλους τους αετούς, είναι χαρακτηριστικό είδος των ανοιχτών μεσογειακών περιοχών, όπου τρέφεται κυρίως με μεσαίου μεγέθους θηλαστικά και πουλιά. Δεν διστάζει να τα βάλει με πουλιά πολύ μεγαλύτερου μεγέθους, υπερασπιζόμενος την επικράτεια ή τη λεία του, και σχεδόν πάντα βγαίνει νικητής!

Μόνιμος κάτοικος της Ελλάδας, φτιάχνει τη φωλιά του σε απόκρημνα βράχια ή δέντρα (στην Κύπρο) και μάλιστα μπορεί να έχει 2-5 φωλιές τις οποίες χρησιμοποιεί το ζευγάρι εναλλάξ κάθε χρόνο. Παλαιότερα ήταν πολύ πιο κοινός στην ελληνική ύπαιθρο, σήμερα απαντά κυρίως στα νησιά του Αιγαίου, στην Κρήτη και στη ΝΑ Πελοπόννησο. Αποτελεί είδος απειλούμενο με εξαφάνιση στην Ευρώπη (χαρακτηρίζεται ως «Σχεδόν Απειλούμενο» είδος), ενώ στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται ως «Τρωτό». Ο πληθυσμός του στην Κύπρο αριθμεί 40-50 ζευγάρια, ενώ στην Ελλάδα 100-140.

Οι βασικότερες απειλές που αντιμετωπίζει ο Σπιζαετός, με αποτέλεσμα τη συρρίκνωση του πληθυσμού και της κατανομής του, είναι η λαθροθηρία, η πρόσκρουση σε ηλεκτροφόρα σύρματα των νεαρών και ανήλικων Σπιζαετών, η εξάπλωση της ανθρώπινης παρουσίας, καθώς και η μείωση της τροφής του. Μια από τις σημαντικότερες όμως απειλές που αντιμετωπίζει ο Σπιζαετός είναι η αλλαγή των χρήσεων γης και η εγκατάλειψη των παραδοσιακών αγροτικών εκμεταλλεύσεων, που έχει αποσταθεροποιήσει την παλιά ισορροπία του Μεσογειακού τοπίου ("μωσαϊκό βιοτόπων") είτε μέσω μιας φυσικής αναδάσωσης, είτε μέσω νέων αγροτικών πρακτικών. Έτσι μειώνεται η βιοποικιλότητα, και ως εκ τούτου η λεία του Σπιζαετού.

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης (ΜΦΙΚ) υλοποιεί από τις 01/09/2018 το έργο LIFE Φύση, με θέμα: «Διατήρηση & Διαχείριση του πληθυσμού του Σπιζαετού στην Ανατολική Μεσόγειο» («Conservation & Management of the Bonelli's eagle population in East Mediterranean») [LIFE17 NAT/GR/000514 – LIFE Bonelli eastMed], με συγχρηματοδότηση από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE της Ευρωπαϊκής Επιτροπής – Εκτελεστικός Οργανισμός για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises / EASME), το Πράσινο Ταμείο και το Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη.

Το έργο LIFE Bonelli eastMed έχει διάρκεια 4,5 έτη (01/09/2018 – 28/02/2023), με πιλοτική περιοχή εφαρμο-

Σπιζαετός, ο ατρόμητος αετός!

Γράφει ο: Μιχάλης Προμπονάς
Δρ. Φυσικός
Πανεπιστήμιο Κρήτης –
Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης (ΜΦΙΚ)
Επιστημονικός Υπεύθυνος Εργαστηρίου Οικολογίας &
Διαχείρισης Περιβάλλοντος ΜΦΙΚ,
Συντονιστής έργου LIFE Bonelli eastMed

γής την Κύπρο, την Κρήτη, την Πελοπόννησο, το Νότιο Αιγαίο και την Αττική. Συντονιστής Δικαιούχος του έργου LIFE Bonelli eastMed είναι το Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης (ΜΦΙΚ) και Συνδίκαιοχοι είναι το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος Κύπρου – Τμήμα Δασών (ΤΔ Κύπρου), το Υπουργείο Εσωτερικών Κύπρου – Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας (ΥΘΠ Κύπρου), η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία (ΕΟΕ), το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Διεύθυνση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος (ΥΠΕΝ – ΓΔΔΔΠ) και η εταιρεία ΝCC Περιβαλλοντικές Μελέτες ΕΠΕ (ΝCC).

Το έργο LIFE Bonelli eastMed έχει ως στόχο να αντιμετωπίσει τις πιο κρίσιμες απειλές για τον Σπιζαετό στην Ελλάδα και την Κύπρο, μέσω της εφαρμογής δράσεων διατήρησης σε 24 περιοχές του Δικτύου NATURA 2000. Το έργο θα υποστηρίξει ενεργά τις αρμόδιες περιβαλλοντικές αρχές και άλλους εμπλεκόμενους φορείς στην εφαρμογή στοχευμένων δράσεων διατήρησης, ώστε να οικοδομηθεί ένα αποτελεσματικό διεθνές δίκτυο διατήρησης του Σπιζαετού τόσο στις χώρες του έργου, όσο και στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.

Απώτερος στόχος του έργου είναι να βελτιωθεί η κατάσταση διατήρησης του Σπιζαετού σε περισσότερο από το 40% του ελληνικού και κυπριακού πληθυσμού και να διασφαλιστεί μακροπρόθεσμα η ευνοϊκή κατάσταση διατήρησης του 100% του πληθυσμού της Ανατολικής Μεσογείου του είδους, μέσω της εγκαθίδρυσης και λειτουργίας του Δικτύου Ανατολικής Μεσογείου για τον Σπιζαετό (EMBONET).

Οι ειδικότεροι στόχοι του έργου αφορούν τα ακόλουθα:

▲ Συμπλήρωση των κενών γνώσης για τον Σπιζαετό.

▲ Μείωση των αιτών θνησιμότητάς του.

▲ Βελτίωση της παραγωγικότητας του είδους μέσω της διαχείρισης των ενδιατημάτων τροφοληψίας και της μείωσης της ανθρώπινης όχλησης.

▲ Βελτίωση της τεχνικής και επιχειρησιακής ικανότητας των δημόσιων υπηρεσιών καθώς και άλλων φορέων που εμπλέκονται στα ζητήματα προστασίας και διαχείρισης του είδους.

▲ Επέκταση της προσέγγισης του έργου μέσω του δικτύου EMBONET σε άλλες περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 ή/και για άλλα είδη προτεραιότητας.

Οι κύριες δράσεις του έργου περιλαμβάνουν:

▲ Εκτεταμένη επιστημονική έρευνα για την κατανομή του είδους, η οποία θα συνοδεύεται από το πιο φιλόδοξο πρόγραμμα τηλεμετρίας για το είδος στην περιοχή (>100 πομποί).

▲ Εκπαίδευση-κατάρτιση του προσωπικού των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων υλοποίησης.

▲ Δράσεις για τη μείωση της όχλησης στις περιοχές φωλεοποίησης του είδους.

▲ Αύξηση της διαθεσιμότητας της λείας στις επικράτειες αναπαραγωγής μέσω σποράς εγκαταλειμμένων χωραφιών, κατασκευής ποτιστρών, δημιουργίας ανοιγμάτων σε δάση και αμμότοπους, και ρύθμισης των κτηνικών δραστηριοτήτων και των δραστηριοτήτων εκπαίδευσης σκύλων.

▲ Μείωση της θνησιμότητας σε επικράτειες αναπαραγωγής και περιοχές διασποράς, μέσω εγκατάστασης μονωτήρων και σημαντήρων στις γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, εγκατάστασης μηχανισμών πρόληψης πνιγμού σε υδατοδεξαμενές, πρόληψης δηλητηρίασεων, λειτουργίας ταϊστρών και συνεργασίας με κέντρα περιθάλψης.

▲ Χαρτογράφηση ευαισθησίας και δημιουργία Οδηγού Καλής Πρακτικής και Εργαλείου Χωρικού Σχεδιασμού σχετικά με τη χωροθέτηση γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και την αιολικών πάρκων.

▲ Λειτουργία του Δικτύου Ανατολικής Μεσογείου για τον Σπιζαετό (EMBONET).

▲ Εκτενή εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για το είδος, μέσω εκδηλώσεων, παραγωγής πακέτου περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, λευκόματος, καθώς και έντυπου και οπτικοακουστικού υλικού.

Στον δικτυακό τόπο του έργου (<http://www.lifebonelli.eu/el/>) αναφέρονται πολλά στοιχεία για το είδος (Σπιζαετός), το πρόγραμμα LIFE Bonelli eastMed, τα νέα και τα αποτελέσματα του προγράμματος, καθώς και τις διάφορες δράσεις ενημέρωσης και επικοινωνίας που υλοποιούνται. Επίσης στοιχεία για το έργο βρίσκονται και στη διεύθυνση του έργου στο Facebook:

<https://www.facebook.com/BonelliEastMed/>

Διαχρονική εξέλιξη του αναλφαβητισμού και «ψηφιακός αναλφαβητισμός» σε περιοχές της Κρήτης και στην Ελλάδα

Συνέχεια από τη σελ. 3

Χριστ. 21,913 και Οθωμ. 11,260. Εκ τούτων άρρενες εγγράμματοι 25,629, εξ'ων Χριστ. 18,536 και Οθωμ. 7,093 και θήλειες 7,544, εξ'ων Χριστ. 3,377 και Οθωμ. 4,167.(1)

Κατά τον υπ' αριθ. 17 πίνακα επί 100 μεν αρρένων Χριστιανών υπάρχουν αγράμματοι Χριστιανοί 81 3/4, επί 100 δε αρρένων Οθωμανών αγράμματοι Οθωμανοί 80 4/5.(2) Επίσης επί 100 θηλέων Χριστιανών αγράμματοι Χριστιανοί θήλειες 96 1/2 επί 100 δε Οθωμανών αγράμματοι 88 1/4.

Εκ των τριών πόλεων τους ολιγότερους σχετικώς αγραμμάτους Χριστιανούς έχουν τα Χανιά, άρρενας μεν 48 τοις 100, θήλειες δε 66. Αι δύο άλλα πόλεις ως προς μεν τους άρρενας αγραμμάτους συμβαδίζουσι, 54 τοις 100, ως προς δε τους θήλειες έχει πλειοτέτους αγραμμάτους το Ρέθυμνον, 77, του Ηρακλείου, 71. Ως προς δε τους Οθωμανούς τους ολιγότερους αγραμμάτους έχει το Ηράκλειον, 68 τοις 100 άρρενας και 74 θήλειες, τους πλειοτέτους δε τα Χανιά, 81 άρρενας και 69 θήλειες, της Ρεθύμνης εχούσης 72 άρρενας και 90 θήλειες.

Εκ δε των επαρχιών τους ολιγώτετους μεν Χριστιανούς άρρενας αγραμμάτους έχουν την Ιεράπετρας, 70 τοις 100, η Κίσσαμος και τα Σφακία, 71, και η Πεδιάς, 72, τους πλειοτέτους δε το Σέλινον, 86 τοις 100, το Μονοφάσιον, 87, το Μυλοπόταμον, 88, και το Αμάρι, 89. Ως προς δε τους Οθωμανούς τους ολιγώτετους αγραμμάτους

άρρενας έχουν την Βιάννος, 80 τοις 100, η Πεδιάς, 82, η Σητεία, 71, η Ιεράπετρας, 65, και το Μεραμπέλλον, 59, τους πλειοτέτους δε η Κυδωνία, το Τέμενος, το Αμάρι, 93 τοις 100, το Σέλινον, 94, και το Καινούργιον, 99. Τα Σφακία, το Λασηθι και τον Αποκόρωνα, όπου ο αριθμός των αγραμμάτων Οθωμανών φαίνεται πολύ ολιγώτετος, δεν λαμβάνομεν ποσώς υπ' όψει, διότι εις μεν τας δύο πρώτας επαρχίας οι ως κάτοικοι Οθωμανοί σημειούμενοι είνε άπαντες υπάλληλοι και ουχι μόνιμοι κάτοικοι, εις δε τον Αποκόρωνα οι Οθωμανοί κάτοικοι, μεταξύ των οποίων εγένετο η αναλογία είνε ολιγίσοι.

Εκ των δήμων της νήσου εις 5 δεν υπάρχει ουδεμία Χριστιανή γυνή εγγράμματος, εις τους των Μελάμπων, του Αγ. Ιωάννου Σφακίων, του Σκινιά, του Τεφελίου και του Τυμπακίου, εις πλειοτέτους δε ουδεμία Οθωμανή. Εκ δε των επαρχιών η της Πυργιωτίσης μίαν και μόνην παρουσιάζει Χριστιανήν γυναικα εγγράμματον.

Σημειωτέον ότι από του 1881, ότε ενηργήθη η προκειμένη απογραφή, και εντεύθεν ο αριθμός των εγγραμμάτων ηύξησεν επαισθητώς, διότι και ο αριθμός των σχολείων καταπληρικώς - και πως δυσαναλόγως ίσως προς τας ορθώς εννοουμένας ανάγκας - ηύξησεν επίσης. Εκτοτε συνεστάθησαν τρία γυμνάσια τέλεια, έν εν τη πόλει του Ηρακλείου, έτερον εν τη των Χανίων και τρίτον εν Νεαπόλει Λασηθίου, εν δε ημιτέλες (μετά τριών τάξεων) εν Ρεθύμνη. Επίσης ελληνικά σχολεία ιδρύθησαν πλην των πόλεων, κωμοπόλεων και των πρωτευουσών των διοικήσεων και εν ταις πλεί-

σταις των επαρχιών, δημοτικά δε ανά 2 και 3 και πλειότερα εν εκάστω δήμω.

Και οθωμανικά ωσαύτως σχολεία ουκ ολίγα ιδρύθησαν έκτοτε, ανώτερα μεν εν ταις πόλεσι, κατώτερα δε εν ταις επαρχίαις.

(1) Επειδή το πλείστον μέρος του Οθωμανικού πληθυσμού κατοικεί εν ταις πόλεσι, όπου υπάρχουν γραμματοδιδασκαλεία τινά των θηλέων, αι εν ταις σχολείοις τούτοις φοιτώσαι Οθωμανίδες είνε πλειότεραι των μαθητριών του Χριστ. πληθυσμού, όστις κατοικών κατά μέγα μέρος εν ταις αγροτικαίς επαρχίαις στερείται εν αιταίς παρθεναγωγείοις. Επειδή δε μεταξύ των εγγραμμάτων συγκατεριθμύθησαν και τα εν ταις σχολείοις φοιτώσαι κοράσια, φαίνεται δια τούτο μείζων σχετικώς ο αριθμός των εγγραμμάτων Οθωμανίδων.

(2) Επειδή το πλείστον μέρος του Χριστιανικού πληθυσμού ανήκει εις τας αγροτικάς τάξεις, τοναντίον δε το πλείστον του Τουρκικού κατοικεί εν ταις πόλεσι, εν αις ο αριθμός των εν ταις σχολείοις φοιτώντων είναι πάντοτε μεγαλειότερος, δια τούτο εν ταις γενικοίς αθροίμασι παρουσιάζεται η επί έλαττον διαφορά αυτή των Οθωμανών αγραμμάτων. Εάν εξετάση τις όμως τα διδόμενα μιας εκάστης πόλεως ή επαρχίας ιδιαίτερος θέλει παρατηρήσει ότι ο αριθμός των αγραμμάτων εν απασαίς σχεδόν είνε μεγαλειότερος παρά τοις Οθωμανοίς ή παρά τοις Χριστιανοίς. (Ιδε πίνακα υπ' αριθ. 17).

Μία οπτική της πανδημίας COVID-19 και της κοινωνικής απομόνωσης

Για πρώτη φορά από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου ή γνωρίζω από ιστορικές πηγές, όλη η ανθρωπότητα παρακολουθεί το ίδιο γεγονός ταυτόχρονα. Το γεγονός αφορά στην πανδημία (coronavirus disease 2019, COVID-19) η οποία συχνά συγκρίνεται με αυτή της Ισπανικής Γρίπης του 1918.

Καταρχάς, θα ήθελα να διευκρινίσω ότι δεν είμαι ιολόγος ή επιδημιολόγος. Αυτό το άρθρο αποτελεί μια προσπάθεια σύνοψης των αποτελεσμάτων που δημοσιεύονται καθημερινά πλέον σχετικά με τους μηχανισμούς δράσης του ιού και την προσπάθεια δημιουργίας φαρμάκων κυρίως από την πλευρά της δομικής βιολογίας και της βιοχημείας. Στους τελευταίους επιστημονικούς τομείς εμπίπτει η ερευνητική μου δραστηριότητα. Παράλληλα, είναι μια προτροπή να δούμε την κρίσιμη αυτή περίοδο από διαφορετικές οπτικές που ίσως μας ενθαρρύνουν να αναθεωρήσουμε απόψεις και συνήθειες. Ενδεχομένως, με το πέρασμα αυτής της τόσο πρωτόγνωρα κρίσιμης περιόδου, να έχουμε βελτιώσει τις γνώσεις, τον ίδιο μας τον εαυτό αλλά και την αλληλεπίδραση με τους γύρω μας. Αισθάνομαι ότι αλλάζω προτεραιότητες σε προσωπικό και κοινωνικό επίπεδο. Αναρωτιέμαι αν τελικά η δεδομένη στιγμή αποτελεί κομβικό σημείο το οποίο θα θυμόμαστε μελλοντικά ως την στιγμή που ο κόσμος μπήκε σε μια διαφορετική τροχιά επαναξιολογώντας προτεραιότητες και ιεραρχώντας τις πραγματικές ανάγκες μας. Η πορεία της ιστορίας θα δείξει, όπως πάντα άλλωστε.

Ελπίζω τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται παρακάτω, να κάνουν προφανή την σημασία της βασικής έρευνας στα δημόσια Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα και πως η παραγόμενη γνώση μπορεί να αποβεί χρήσιμη ή και καθοριστική για το κοινό καλό.

Η πανδημία (coronavirus disease 2019, COVID-19)

Η πανδημία (coronavirus disease 2019, COVID-19) που προκαλεί ο κορωνοϊός (SARS-CoV-2 αρχικά γνωστός ως 2019-nCoV) κυριαρχεί στα νέα και στις σκέψεις όλων μας. Παρακολουθούμε τις καθημερινές εξελίξεις από τις 30 Ιανουαρίου 2020, όπου ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (World Health Organization, WHO), επίσημα ανακήρυξε την επιδημία COVID-19 ως κίνδυνο για την δημόσια υγεία σε διεθνές επίπεδο. Οι κορωνοϊοί ή κορωνοϊοί είναι οικογένεια ιών οι οποίοι έχουν πάρει το όνομά τους από τη χαρακτηριστική εμφάνισή τους στο ηλεκτρονικό μικροσκόπιο, όπου διακρίνονται εξογκώματα περιφερειακά των σφαιρικών υλικών σωματιδίων σαν περιμετρικό στέμμα. Το επονομαζόμενο στα ελληνικά «κορόνα» (λατινικά: corona). Οι κορωνοϊοί είναι ιοί με περίβλημα από πρωτεΐνες και φέρουν ως γονιδίωμα ένα μονόκλωνο RNA θετικής πολικότητας. Το γονιδίωμα των κορωνοϊών έχει μέγεθος περίπου 26 με 32 χιλιάδες βάσεις, το μεγαλύτερο μεταξύ των ιών RNA.¹ Προσβάλλουν τα ζώα αλλά κάποιοι από αυτούς προσβάλλουν και τον άνθρωπο. Σπάνια στελέχη που προσβάλλουν τα ζώα μπορεί να μεταδοθούν στον άνθρωπο με εξαίρεση τον ιό MERS-CoV (αναπνευστικό σύνδρομο της Μέσης Ανατολής, 2012)², τον ιό SARS-CoV (Σοβαρό οξύ αναπνευστικό σύνδρομο, 2002)³ και τώρα τον ιό SARS-CoV-2. Έως σήμερα, έχουν καταγραφεί συνολικά 786.228 κρούσματα του SARS-CoV-2 παγκοσμίως, 82.240 εκ των οποίων εντοπίζονται στην Κίνα⁴. Η γονιδιωματική ανάλυση του συγκεκριμένου ιού υποδεικνύει ότι ο ιός αρχικά προήλθε από τις νυχτερίδες ενώ παραμένουν αμφιλεγόμενοι οι τρόποι μετάδοσης στον άνθρωπο.

Η σημασία της βασικής έρευνας στα δημόσια Παν/μια και ερευνητικά κέντρα για την κατανόηση της δράσης του ιού και τον σχεδιασμό φαρμάκων και εμβολίων.

Η διεθνής επιστημονική κοινότητα έχει επιδοθεί σε πραγματικό αγώνα δρόμου για να κατανοήσει γιατί ο συγκεκριμένος ιός μπορεί και εξαπλώνεται τόσο εύκολα και γρήγορα. Τα ερευνητικά αποτελέσματα διαφορετικών ομάδων, έριξαν φως σε μικρό χρονικό διάστημα στον τρόπο προσβολής του ανθρώπι-

Γράφει η: **Ειρήνη Μαργιωλάκη**

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τομέας Γενετικής,

Βιολογίας Κυττάρων & Ανάπτυξης, Τμήμα Βιολογίας,

Πανεπιστήμιο Πατρών

Ιστοσελίδες: <https://sites.google.com/view/margiolaki-biology-upat/home>,
<http://www.biology.upatras.gr/personel/margiolaki/?portfolioCats=80>

νο οργανισμού από τον ιό. Για να μολύνουν ένα κύτταρο, οι κορωνοϊοί χρησιμοποιούν μια πρωτεΐνη που έχοντας σχήμα ακίδας προσδένεται σε πρωτεΐνες-ένζυμα στην κυτταρική μεμβράνη. Η διαδικασία αυτή ενεργοποιείται από συγκεκριμένα κυτταρικά ένζυμα. Γενετικές αναλύσεις του νέου κορωνοϊού SARS-CoV-2 έχουν δείξει ότι αυτή η πρωτεΐνη με σχήμα ακίδας διαφέρει από συγγενικά μόρια κι αυτό σημαίνει ότι η πρωτεΐνη έχει κάποιο συγκεκριμένο σημείο που ενεργοποιείται από ένα ένζυμο-ξενιστή της κυτταρικής μεμβράνης, την φουρίνη. Η τελευταία υπάρχει σε πολλούς ανθρώπινους ιστούς, στο ήπαρ και στο λεπτό έντερο. Αυτό σημαίνει ότι "ο ιός έχει την δυνατότητα να επιτεθεί σε πολλά όργανα", όπως εξηγεί ο Li Hua, Βιολόγος στο Πανεπιστήμιο Επιστήμης και Τεχνολογίας Huazhong της Ουχάν, όπου ξεκίνησε η επιδημία.⁵ Η σημαντική αυτή διαπίστωση μπορεί να εξηγήσει και μέρος της συμπτωματολογίας των ατόμων που έχουν μολυνθεί από τον κορωνοϊό, όπως η ηπατική ανεπάρκεια. Ο SARS και άλλοι κορωνοϊοί της ίδιας οικογένειας με τον SARS-CoV-2 δεν έχουν σημεία ενεργοποίησης της φουρίνης. Πειράματα έδειξαν ότι η πρωτεΐνη σε σχήμα ακίδας προσδένεται στο μετατρεπτικό ένζυμο της αγγειοτενσίνης 2 (angiotensin-converting enzyme 2, ACE2), ένα ένζυμο το οποίο εντοπίζεται και στους πνεύμονες μεταξύ άλλων οργάνων.

Πρόφατα αποτελέσματα δομικών βιολόγων ερευνητών, αποσαφηνίζουν με ποιο τρόπο ο κορωνοϊός προσδένεται στα ανθρώπινα κύτταρα και χρησιμοποιεί ανθρώπινες πρωτεΐνες για να εισχωρήσει και στην συνέχεια να πολλαπλασιαστεί. Σε δημοσίευση στο περιοδικό Science, μια ομάδα από την Κίνα μας δείχνει τον τρόπο πρόσδεσης της εξωτερικής πρωτεΐνης σε σχήμα ακίδας του ιού (S) στον κυτταρικό υποδοχέα (ACE2) σε μεγάλη ευκρίνεια μέσω κρύο-ηλεκτρονικής μικροσκοπίας.⁶ Στο δεύτερο και ίσως πιο σημαντικό άρθρο, μια ομάδα από την Γερμανία μας δείχνει πως μια ανθρώπινη πρωτεάση (TMPRSS2, που τροποποιεί πρωτεΐνες) προετοιμάζει την ίδια πρωτεΐνη του ιού (S) για να προσδεθεί στα ανθρώπινα κύτταρα στην πρωτεΐνη με ρόλο υποδοχέα ACE2 της κυτταρικής μεμβράνης. Το σημαντικό είναι ότι αναστολείς της δράσης της TMPRSS2 έχουν ήδη πάρει κλινική έγκριση, πράγμα που μπορεί να επιταχύνει αποφασιστικά τις δοκιμές της αποτελεσματικότητας και αυτής της στρατηγικής αντιμετώπισης του κορωνοϊού.⁷ Παράλληλα αναπτύσσονται αντισώματα, εμβόλια, αλλά και αναστολείς του ενζύμου πολυμεράση (που βοηθά τον ιό να πολλαπλασιαστεί) για φάρμακα αντίστοιχα του "ταμιφλού" που είναι διαθέσιμο για τον ιό της γρίπης H1N1.⁸ Πρόσφατες δημοσιεύσεις, παρουσιάζουν την λεπτομερή δομή της κύριας πρωτεάσης (Main Protease, M^{Pro}) ενώ προτείνουν πιθανούς οργανικούς αναστολείς κατά της κύριας πρωτεάσης Mpro του SARS-CoV-2.^{9, 10, 11} Η συγκεκριμένη κύρια πρωτεάση αποτελεί τον βασικό στόχο για την καταπολέμηση του ιού, καθώς χωρίς αυτή δεν μπορεί να πολλαπλασιαστεί και, όπως αναφέρουν οι ερευνητές, ανοίγεται τώρα μια νέα προσέγγιση σε ό,τι αφορά τα αντιικά μέσα εναντίον του νέου κορωνοϊού.¹² Τα τελευταία αποτελέσματα αποσαφηνίστηκαν ταχύτατα κυρίως λόγω της πρότερης γνώσης πολλών ετών στον ιό SARS-CoV από τους ερευνητές Ρολφ Χίλγκενφελντ και Λινλίν Γιανγκ του Πανεπιστημίου του Λύμπεκ.¹³ Ένας αναστολέας που είχε αναπτυχθεί πριν από μερικά χρόνια από τον καθηγητή Χίλγκενφελ-

ντ και την ομάδα του κατά του παθογόνου MERS-CoV και άλλων σχετικών κορωνοϊών, θεωρείται αποτελεσματικός και για τον SARS-CoV-2. Στα πειράματα σε ποντίκια, ο αναστολέας συγκεντρώθηκε στους πνεύμονες και στους νεφρούς, όπως ήλπιζαν οι ερευνητές. Σε ήδη μολυσμένα πνευμονικά κύτταρα εμπόδιζε ο αναστολέας τον πολλαπλασιασμό του ιού, αποτρέποντας έτσι την εξέλιξη της λοίμωξης. Σύμφωνα με τους ερευνητές, ανοίγεται έτσι μια νέα προσέγγιση στην μάχη του μέχρι τώρα ασταμάτητου κορωνοϊού. Επιπλέον, οι ερευνητές θεωρούν ότι ο νέος αναστολέας κατά πάσα πιθανότητα δεν είναι τοξικός.¹⁴ Στις 14 Μαρτίου 2020, ο Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ) εξέδωσε λεπτομερή ανακοίνωση σχετικά με τα έως σήμερα στοιχεία σχετικά με τα αντιικά φάρμακα και θεραπεία ασθενών με λοίμωξη από το νέο κορωνοϊό SARS-CoV-2.¹⁵ Τα αντιικά φάρμακα και οι υποσχόμενες θεραπείες με τα έως σήμερα δεδομένα περιγράφονται λεπτομερώς σε πρόσφατο άρθρο του κ. Γιάννη Γορανίτη.¹⁶

Σκέψεις εν μέσω κοινωνικής απομόνωσης

Παράλληλα με τις παραπάνω διαρκείς επιστημονικές εξελίξεις, τηρούμε τις οδηγίες εγκλεισμού και εργασίας στα πλαίσια του εφικτού από το σπίτι τόσο για το διδακτικό μέρος της δουλειάς μας όσο και για το ερευνητικό. Για να είμαι ειλικρινής, η περίοδος της κοινωνικής απομόνωσης, αν και καθόλου προφανής, μπορεί να αποδειχθεί δημιουργική. Η πανδημία που αφορά σε όλον τον πλανήτη μάς θυμίζει πως ο κόσμος είναι ένα σύνολο παραβλέποντας εθνικά σύνορα και κοινωνικές διαφοροποιήσεις. Όπως είπε ο ιδιοφυής και διαχρονικός, Μάνος Χατζηδάκης, "Το ελληνικό, τώρα: από την ώρα που μας βοηθάει η Ελλάς να γίνουμε άνθρωποι, με μια παγκοσμιότητα, πολύ καλώς. Από την ώρα που μας δίδει μια φουστάνελα και μας εμποδίζει να υπάρχουμε με τους άλλους συνανθρώπους, είναι αντιδραστικό. Αν αυτό που λέμε ελληνικό είναι εμπόδιο στο να ενωθούμε με έναν μαύρο, είναι καταδικαστέο. Αν, αντιθέτως, αυτό είναι βοηθητικό για να ενωθούμε με τους άλλους, είναι υπέροχο. Η έννοια του ελληνικού για πολλούς ανθρώπους έχει διαφορετική όψη. Εγώ πιστεύω σ' εκείνη την ελληνικότητα που εξαφανίζει τις διαφορές".¹⁷

Σας χαιρετώ και να προσέχετε για να είμαστε και πάλι όλοι μαζί, υγιείς και χαρούμενοι σε αυτόν τον τόπο που όλοι έχουμε στην καρδιά μας και νοσταλγούμε τους χειμώνες.

¹ <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%BF%CF%81%CE%B4%CE%BD%CE%BF%CF%8A%CF%8C%CF%82>

² «Middle East respiratory syndrome coronavirus (MERS-CoV)».

WHO, <https://www.who.int/emergencies/mers-cov/en/>

³ «Structure of SARS coronavirus spike receptor-binding domain complexed with receptor». *Science* 309 (5742): 1864–1868. September 2005.

⁴ <https://coronavirus.jhu.edu/map.html>

⁵ <https://www.nature.com/articles/d41586-020-00660-x>

⁶ https://science.sciencemag.org/content/367/6485/1444.full?fbclid=IwAR0XhpH_sjOrUzQYyYm9XYuAnrc7g7RckY0zuBw_bvN2lZpF7uR07XU0

⁷ [https://www.cell.com/cell/fulltext/S0092-8674\(20\)30229-4?fbclid=IwAR3IGA9EC1lSu7wH_n26km02f3UYPuPfbIqxs2Y7rH7-Hf1JWfSpOQoSWAQ](https://www.cell.com/cell/fulltext/S0092-8674(20)30229-4?fbclid=IwAR3IGA9EC1lSu7wH_n26km02f3UYPuPfbIqxs2Y7rH7-Hf1JWfSpOQoSWAQ)

⁸ <https://mmrjournal.biomedcentral.com/articles/10.1186/s40779-020-00240-0?fbclid=IwAR2gFiuEptN9GFtan7OLo3H7UuvdpfVjzzn-VVn34A7oNLQlyUmiLNMs>

⁹ https://science.sciencemag.org/content/early/2020/03/20/science.abb3405?utm_campaign=SciMag&utm_source=JHubbard&utm_medium=Facebook

¹⁰ https://www.eurekalert.org/pub_releases/2020-03/hbfm-csb031920.php

¹¹ https://www.wwpdb.org/news/news?year=2020&fbclid=IwAR0ljHtZCi_8zPhMAhZLg5z86c8PYmkeXCI2SKDB1iUxXd8hNYQzCp5k#5e39e03fa5007a04a313edc3

¹² <https://www.sigmalive.com/news/dimosia-igeia/618801/erevnites-sti-germania-petyxan-simantiki-anakalypsi-sti-maxi-kata-tou-koronoiou>

¹³ <https://science.sciencemag.org/content/300/5626/1763>

¹⁴ <https://www.nature.com/articles/d41586-020-00190-6>

¹⁵ <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/03/covid-19-odigies-therapeias.pdf>

¹⁶ <https://insidestory.gr/article/covid-19-farmaka-therapeies?token=I4ES4487D6&fbclid=IwAR0pnG41qsLG07a37RsVB80-67t23xMFzMQPbtzBCgbRkXoGwhZNGlyYtE>

¹⁷ Φωνές από το αρχείο του Γιώργου Ζεβελάκη, https://www.youtube.com/watch?time_continue=2&v=M7JKI91KTJY&feature=emb_title

Επιστροφή στην Κρήτη του '50

Της **Γιούλης Επτακοίλη**

Από την **ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ**

(φύλλο της 8.3.2020)

μεγαλύτερες, σημαντικότερες και πιο μακροχρόνιες επιδημιολογικές μελέτες, όπου συμπεριλήφθηκε και η Ελλάδα -Κρήτη και Κέρκυρα-, οι πληροφορίες που συνέλεξε από ένα δείγμα 600 περίπου ατόμων στην Κρήτη τον εντυπωσίασαν τόσο πολύ, που έκανε λόγο για «φαινόμενο».

Οι Κρητικοί είχαν το καλύτερο επίπεδο υγείας ακόμη και σε σχέση με άλλες μεσογειακές περιοχές και γι' αυτό οι διατροφικές τους συνήθειες μελετώνται ενδελεχώς από τότε και αποτελούν πρότυπο για τη μεσογειακή διατροφή. Δυστυχώς, όλα αυτά μάλλον ανήκουν στο παρελθόν, καθώς οι ενήλικοι Έλληνες εγκαταλείπουν όλο και περισσότερο τη

μεσογειακή διατροφή. Ο «κρητικός τρόπος» όμως δεν σταματάει να μας εκπλήσσει με τη δυναμική του. Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες, φαίνεται ότι αποτελεί τη λύση ακόμη και προς την κατεύθυνση της διασφάλισης της βιωσιμότητας του συστήματος διατροφής.

Σήμερα κανείς δεν αμφιβάλλει ότι οι επιλογές που κάνουμε στο πιάτο μας έχουν άμεση επίπτωση στο περιβάλλον. Η δραστική μείωση της κατανάλωσης κρέατος λ.χ. είναι μονόδρομος για να αποφευχθεί η επιδείνωση της κλιματικής αλλαγής, καθώς η εκτροπή ζώων οδηγεί σε παραγωγή μεγάλων ποσοτήτων «αερίων του θερμοκηπίου» και σε αποψίλωση εκτάσεων πρασίνου. Αρα, η επιστροφή σε έναν τρόπο διατροφής κοντά σε αυτόν των Κρητικών στα μέσα του 20ού αιώνα, σώζει και το περιβάλλον. Επιστροφή στην Κρήτη του '50 λοιπόν.

Κρητικός, ετών 40 στην Κρήτη του 1950. Ο μέσος όρος βάρους του ήταν περίπου 63 κιλά. Ασκοούνταν καθημερινά για πολλές ώρες σε γεωργικές εργασίες στα χωράφια και περπατούσε πολλά χιλιόμετρα. Ας δούμε τι έτρωγε: Δημητριακά, όσπρια, πολλά λαχανικά τοπικής παραγωγής, φρέσκα και αποξηραμένα φρούτα, χορταράκια του βουνού, ξηρούς καρπούς, μέλι και σε μικρότερες ποσότητες γάλα, τυρί, αυγό, ψάρι, κόκκινο και λευκό κρέας.

Φυσικά σε όλες τις παρασκευές χρησιμοποιούσε άφθονο κρητικό ελαιόλαδο. Συνόδευε το φαγητό του κυρίως με κόκκινο κρασί. Οι τροφές του ήταν στην πλειονότητά τους εποχιακές και σχεδόν καθόλου επεξεργασμένες.

Όταν ο Αμερικανός ερευνητής Άνσελ Κις ξεκίνησε στα μέσα του 20ού αιώνα τη διάσημη πλέον έρευνα των Επτά Χωρών, μία από τις

Nektarios Village House

home for vacation

Fourni - Agios Nikolaos - Crete - Greece

Διακοπές στη Φουρνή!

Tel. 6973330540

f: Fourni Nektarios House

e-mail: nekxipolitos@gmail.com

Πώς ένα ορφανό ζητιανάκι από τη Νεάπολη Λασιθίου κατάφερε να γίνει Πάπας !!

Ο Πέτρος Φιλάρης γεννήθηκε στις Καρές Μεραμπέλλου της Κρήτης, στην σημερινή Νεάπολη, περί το 1339. Ο Πέτρος είχε την ατυχία να χάσει τον πατέρα του στην μεγάλη επιδημία πανώλης που μάστιζε εκείνα τα χρόνια την Κρήτη.

Το μικρό παιδί περιμάζεψαν οι Φραγκισκανοί μοναχοί της καθολικής μονής του Αγίου Αντωνίου Φραρώ που βρίσκεται λίγο έξω από τη Νεάπολη. Τα στοιχεία του χαρακτήρα του και η απόφασή του να γίνει και ο ίδιος μοναχός, ώθησαν τον ηγούμενο της μονής να στείλει τον νεαρό στον Χάνδακα και από εκεί στη Βενετία το 1357 για να συνεχίσει τις σπουδές του. Φοίτησε στο εκεί Πανεπιστήμιο και συνέχισε τις σπουδές του στη Θεολογία στα Πανεπιστήμια της Πάδοβας, της Οξφόρδης και των Παρισίων, όπου αναγορεύθηκε διδάκτωρ.

ALEXANDER IV. PAPA CRETENSIS GRÆCVS

Εγκατέλειψε την ακαδημαϊκή σταδιοδρομία, όταν το 1378 εκδηλώθηκε στους κόλπους της Καθολικής Εκκλησίας το μεγάλο Σχίσμα και όλοι οι οπαδοί του πάπα Ουρβανού ΣΤ' εκδιώχθηκαν από το Πανεπιστήμιο των Παρισίων. Το 1384 μετέβη στην Παβία, το 1386 εξελέγη επίσκοπος Πιατσέντσας, το 1388 επίσκοπος Βιτσέντσας και το 1389 επίσκοπος στη Νοβάρρα. Παράλληλα γνώρισε τον Τζαν-Γκαλεάτσο Βισκόντι και έγινε πολιτικός του σύμβουλος, μετέχοντας σε διπλωματικές αποστολές στην Πράγα.

Με την υποστήριξη του Βισκόντι αναδείχθηκε αρχιεπίσκοπος Μεδιολάνων (Μιλάνου) το 1402. Αν και στενά συνδεδεμένη με την Αυλή της Γαλλίας (λόγω του μεγάλου Σχίσματος στο εσωτερικό της), η οικογένεια Βισκόντι δεν είχε εν τούτοις εγκαταλείψει και τον ποντίφηκα της Ρώμης. Πάπας στην Αβινιόν ήταν ο Βενέδικτος ΙΓ', ενώ στη Ρώμη ο Ιννοκέντιος Ζ', ο οποίος επιζητούσε τη φιλία των Βισκόντι και του Πέτρου Φιλάρη. Από τότε ο Φιλάρης έγινε ιδιαίτερα σημαίνον πρόσωπο για την παπική Αυλή. Το 1405 τιμήθηκε με τον τίτλο του καρδινάλιου και στάλθηκε ως πρεσβευτής στη βόρεια Ιταλία, όπου συνασπίσθηκε με τους υπόλοιπους καρδινάλιους, προγραμματίζοντας σύνοδο για να επιτευχθεί η ένωση της Καθολικής Εκκλησίας.

Στις 25/3/1409 άρχισε η Σύνοδος της Πίζας, κατά την οποία ο Πέτρος Φιλάρης αναδείχθηκε εξαιρετικά δραστήριος. Στις 26/6/1409 εκλέχθηκε Πάπας, έχοντας εξασφαλίσει τα δύο τρίτα του κονκλαβίου. Έλαβε το όνομα Αλέξανδρος Ε' και όφειλε πλέον να φροντίσει για την ειρήνη του Καθολικού κόσμου και για την καλή λειτουργία της παπικής εξουσίας, με όραμα την Ένωση της Ορθόδοξης με την Καθολική Εκκλησία. Ακολούθησε η θριαμβευτική είσοδος του ως Πάπας Αλέξανδρος Ε' στον καθεδρικό ναό της Πίζας και η θερμή και αυθόρμητη υποδοχή από μέρους του θρησκευόμενου καθολικού λαού, που επιζητούσε από τον νέο πάπα να φέρει κάθαρση στην κλονιζόμενη από τις έριδες και τα σκάνδαλα Καθολική Εκκλησία.

Ως Φραγκισκανός, προώθησε αμέσως βούλες (προνόμια) υπέρ του Τάγματος του, ελπίζοντας ίσως ότι οι Φραγκισκανοί θα ανανέωναν το εκκλησιαστικό σώμα. Ο Αλέξανδρος Ε' επιθυμούσε το τέλος του σχίσματος μεταξύ της Αβινιόν και της Ρώμης. Αναγνωρίστηκε από πολλές ιταλικές πόλεις, από τη Γαλλία, την Αγγλία, ένα τμήμα της Γερμανίας και από τη Βοημία. Ο σπουδαιότερος αντίπαλός του ήταν βέβαια η ίδια η Ρώμη. Μετά από οκτώ μήνες, την 1/5/1410, η Ρώμη έπεσε και ο Αλέξανδρος Ε' θα μπορούσε να εγκατασταθεί εκεί ως πνευματικός ηγέτης της παπιστικής με τη δύναμη των όπλων. Τελικά όμως δεν κατόρθωσε να εισέλθει στη Ρώμη. Ασθένησε στην Μπολόνια κι απεβίωσε στις 3 Μαΐου 1410. Ο ιστορικός Κων. Σάθας αναφέρει ότι δηλητηριάστηκε από τον καρδινάλιο Cossa.

Ετάφη στο κοιμητήριο του τάγματος των Φραγκισκανών. Η επιτύμβια πλάκα στον τάφο του αναφέρει:

CRETENSIS EX DOMOCILIO CRETENSIS NUN CUPATUS

Δηλαδή Κρητικός στην καταγωγή, Κρητικός αναφερόμενος

Έλεγε για τον εαυτό του «υπήρξα ένας πλούσιος επίσκοπος, ένας φτωχός καρδινάλιος και ένας ακόμη πιο φτωχός Πάπας».

Πηγή : Βικιπαίδεια

Επιμέλεια : Ρένα Κανιτάκη

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ευχαριστώ θερμά, τον Περιφερειάρχη κ. Σταύρο Αρναουτάκη, τον Δήμαρχο Αγίου Νικολάου κ. Αντώνη Ζερβό, τον πρώην Δήμαρχο Αγίου Νικολάου κ. Δημήτρη Κουνενάκη, τον Αντιδήμαρχο Αγίου Νικολάου κ. Κωνσταντίνο Καστελλιανάκη, την πρώην Αντιδήμαρχο Νεαπόλεως κα. Έφη Βελιθασάκη, τους μηχανικούς του Δήμου Αγ. Νικολάου και όλους όσους βοήθησαν στη μελέτη, ανάθεση και εργασία, της τοποθέτησης σπηλαίων στην περιοχή Χανιά της Κοινότητας Φουρνής, όπως επίσης και για την τσιμεντοστρωση δρόμου, από την οικία Κ. Γωνιωτάκη μέχρι Καφετζάκη.

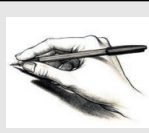
Με εκτίμηση Εμμ. Μπουραντάς,

τέως Πρόεδρος της τοπικής Κοινότητας Φουρνής.

Υ. Γ. : Δηλώνω ευθαρώς, προς πάσα κατεύθυνση... κάθε υπαιτιότητα... οποιαδήποτε προσπάθεια οικειοποίησης έργων, μελετών και αγώνων... που έλαβαν χώρα επί προεδρίας μου, κατά την περίοδο 2010-2019, δεν θα επιτρέψω να ευοδωθεί... και δεν θα μένει αναπάντητη...!

ΠΡΟΤΙΜΑΜΕ ΤΟΥΣ ΧΩΡΙΑΝΟΥΣ ΜΑΣ

Παράκληση στους Φουρνιώτες όπου και αν βρίσκονται, και όπου υπάρχουν ελεύθεροι επαγγελματίες και καταστηματαρχες χωριανοί μας, καλόν είναι, επειδή όπως γνωρίζουμε όλοι, οι καιροί είναι δύσκολοι, να προτιμούμε για τις διάφορες ανάγκες μας χωριανούς που διαθέτουν επαγγελματική εγκατάσταση και που τα έξοδα είναι υπέρογκα για να κρατηθούν και να μην κλείσουν.

Εδώ Φουρνή...

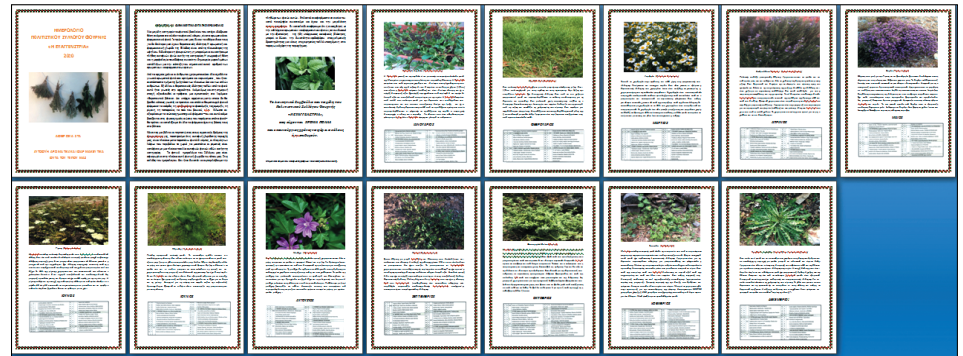
(Συνέχεια από τη σελ. 1)

στολιστεί με τον εορταστικό διάκοσμο των ημερών και με τα χριστουγεννιάτικα γλυκίσματα και εδέσματα στρωμένα στα τραπέζια. Την προκαθορισμένη ώρα κατέφθασε ο Άγιος Βασίλης ντυμένος με την παραδοσιακή φορεσιά του, κουβαλώντας στην πλάτη του το σάκο με τα δώρα, σκορπίζοντας στα παιδιά σοκολάτες, καραμέλες, μπαλόνια και άλλα καλούδια. Στη συνέχεια έγινε η κοπή της Βασιλόπιτας. Ο ιερέας του χωριού μας π. Νικόλαος Βουκουκλάρης την ευλόγησε με την συμμετοχή των ιεροψαλτών του χωριού μας. Την πίτα έκοψαν ο πρόεδρος του Συλλόγου, η πρόεδρος της τοπικής κοινότητας και ο αντιδήμαρχος κ. Καστελλιανάκης Κωνσταντίνος, ο οποίος τίμησε την εκδήλωση με την παρουσία του. Μια ομάδα χωριανών έψαλαν στη συνέχεια τα πρωτοχρονιάτικα κάλαντα με την συνοδεία της λύρας του Μανώλη Μπουραντά. Χαιρετισμούς στην εκδήλωση απεύθυναν, ο πρόεδρος του Συλλόγου κ. Νικόλαος Φουντουλάκης, η Πρόεδρος του Κοινοτικού Διαμερισματος Φουρνής κα Άννα Τσαγκαράκη και ο Αντιδήμαρχος κ. Κωνσταντίνος Καστελλιανάκης.

Ακολούθησε το μοίρασμα των δώρων στα παιδιά από τον Άγιο Βασίλη, τα οποία και φέτος, κατά ένα μεγάλο μέρος, ήταν προσφορά της κ. Γαλάτειας Χατζηγιάννη. Η εκδήλωση έκλεισε με το μοίρασμα της Βασιλόπιτας και το κέρασμα της ρακής. Ήταν μια εκδήλωση που γέμισε χαρά μικρούς και μεγάλους και όλοι έφευγαν με την ευχή το νέο έτος 2020 να είναι ευτυχισμένο και παραγωγικό.

▲ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΗΣ ΦΟΥΡΝΗΣ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος της Φουρνής «Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ» υποδέχτηκε το 2020 με ένα ημερολόγιο – αφιέρωμα στα ντόπια, αυτοφυή, αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά του τόπου μας. Στον πρόλογο του ημερολογίου αναφέρεται ότι στη φουρνιώτικη γη μπορούμε να συναντήσουμε πλήθος αυτοφυών φυτών, που άλλα μας δίνουν τα αιθέρια έλαια τους, ενώ κάποια άλλα έχουν θεραπευτικές ιδιότητες.

Στις σελίδες του ημερολογίου δεν ήταν δυνατόν να συμπεριληφθούν η πληθώρα των φυτών αυτών. Επιλεκτικά αναφερόμαστε σε εκείνα που κατά πλειοψηφία συναντούμε και έχουν και τη μεγαλύτερη αναγνωρισιμότητα. Σημειώνει ο Σύλλογος στον πρόλογο του ημερολογίου. Επισημάνεται ότι οι θεραπευτικές ιδιότητες πολλών από τα φυτά αυτά, ήταν γνωστές στην Αρχαιότητα. Ακόμα και στη σημερινή εποχή εξακολουθεί να τρέφεται μια εμπιστοσύνη στα λεγόμενα «θεραπευτικά βότανα». Επίσης όλα σχεδόν τα γνωστά αρωματικά φυτά χρησιμοποιούνται από πολύ παλιά σαν αρτύματα και σαν καρυκεύματα στη μαγειρική. Διαδοχικά στις σελίδες του ημερολογίου φιλοξενούνται από μια φωτογραφία ενός φυτού σε κάθε μήνα, συνοδευόμενη από κείμενα για τις ιδιότητες, τις ιδιαιτερότητες, τις χρήσεις του. Βοτανολογία, φυτολογία, μαγειρική, διατροφή, πρακτική ιατρική, αναδεικνύουν τον πλούτο της φουρνιώτικης φύσης και την ευρύτητα της λαϊκής σοφίας.

(Συνέχεια στη σελ. 8)

Ευχαριστήριο του Συλλόγου Φουρνιωτών και Φίλων της Φουρνής Κρήτης

Ευχαριστούμε θερμά τους χορηγούς της λαχειοφόρου αγοράς που πραγματοποιήθηκε κατά την κοπή της βασιλόπιτας του Συλλόγου μας στις 16 Φεβρουαρίου 2020 στο ξενοδοχείο ΑΜΑΛΙΑ στο Σύνταγμα. Η συμβολή της εκδήλωσης αυτής στην οικονομική βιωσιμότητα του Συλλόγου μας είναι καθοριστική.

Ευχαριστούμε λοιπόν θερμά :

1. Τον Ελαιουργικό Συνεταιρισμό Φουρνής η «Κεραπολίτσα» και τον Πρόεδρό της κ. Δημήτρη Μαστοράκη
2. Την Ακτοπλοϊκή Εταιρεία ANEK-SUPERFAST LINES
3. Το Σούπερ-Μάρκετ «Σκλαβενίτης»
4. Την Ακτοπλοϊκή Εταιρεία ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ
5. Τον κ. Μανώλη Γωνιωτάκη (Αθνήα Villas – Πλάκα)
6. Τις εκδόσεις ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
7. Την εταιρεία ΑΡΡΙΒΙΤΑ
8. Την εταιρεία Lion Pharma
9. Το εργαστήριο παραδοσιακών προϊόντων ζύμης ΠΑΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Ο.Ε. στη Νεάπολη Λασιθίου
10. Το φαρμακείο του κ. Μιχάλη Τουτουδάκη
11. Το φαρμακείο της κ. Δωροθέας Γραμματικάκη
12. Το φαρμακείο της κ. Κων/νας Μακρή στη Ν.Ιωνία
13. Την ταβέρνα ΡΟΖΑΛΙΑ, Βαλτετισίου 59 στα Εξάρχεια
14. Το κατάστημα VICKO στη Ν.Ιωνία
15. Το κατάστημα ROULA στη Ν.Ιωνία
16. Το κατάστημα ΧΑΝΤΡΟCOSMOS στη Ν. Ιωνία
17. Την κάβα WINE AND DELI στο Ν. Ηράκλειο
18. Την εταιρεία BEAUTY AND MORE στη Ν. Ιωνία
19. Τον Πολιτιστικό Σύλλογο Καστελλίου Φουρνής Ο ΚΕΡΑΜΟΣ
20. Την κα Βασιλεία Ορφανού
21. Την κα Μαρία Παπαστεφανάκη
22. Την κα Μαριζάννα Μουτσοπούλου

Κορωνοϊός. Πού βρισκόμαστε σήμερα;

Γράφει ο Δημ. Χατζηδάκης
Δρ Χημικός Μηχανικός

Είναι προφανές ότι η «λαίλαπα» του κορωνοϊού, που πλήττει σχεδόν το σύνολο των χωρών της υψηλίου, έχει διαφορετικές επιπτώσεις σε κάθε μια από αυτές τόσο στο δημογραφικό, όσο και στο οικονομικό επίπεδο. Περιοριζόμενοι στο δημογραφικό επίπεδο, θα πρέπει να εξετάσουμε τα στοιχεία για τη χώρα μας σε σύγκριση με αυτά άλλων ευρωπαϊκών χωρών και δη των κοινοτικών εταίρων μας.

Λόγω της διαφορετικής μεθοδολογίας που ακολουθείται από χώρα σε χώρα, τα στοιχεία για τα κρούσματα δεν είναι συγκρίσιμα μεταξύ τους και για αυτόν τον λόγο περισσότερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η συγκριτική παρακολούθηση των θανάτων, με την παραδοχή ότι καταγράφονται όλοι, όσοι οφείλονται στον κορωνοϊό, κάτι που δεν είναι απόλυτα αληθές (ενδεικτικά, δεν καταγράφονται παντού οι θάνατοι στην κατοικία). Με την παραδοχή, επίσης, ότι υπάρχει ομοιογενής διασπορά στο εσωτερικό των χωρών (με εξαιρέσεις, όπως η Κίνα, οι ΗΠΑ και η χώρα μας), η εξέλιξη του δείκτη «θάνατοι ανά εκατομμύριο κατοίκων» επιτρέπει τη εξαγωγή συγκριτικών συμπερασμάτων.

Με βάση τα στοιχεία της 31ης Μαρτίου, ενδεικτικά, η Ιταλία είχε 206 θανάτους ανά εκατομμύριο, η Ισπανία 177, οι Ολλανδία και Βέλγιο 61, η Γαλλία 54, η Ελβετία 50, το Ηνωμένο Βασίλειο 26, η Σουηδία 18, οι Πορτογαλία και Δανία 16, οι Αυστρία και Ιρλανδία 14, η Γερμανία 8, οι Νορβηγία, Σλοβενία και Κύπρος 7 και η Ελλάδα 5, και, παρεμπιπτόντως, το Ιράν 35 και οι ΗΠΑ 11 (Πίνακας 1, στοιχεία για την περίοδο 25-31.03.2020).

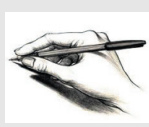
Φαίνεται ότι για την Ιταλία και το Ιράν πλησιάζει η κορύφωση του εφιάλτη τους. Η Ισπανία έχει αρκετό δρόμο ακόμη και αν συνεχίσει με τους ίδιους ρυθμούς θανάτων μπορεί να ξεπεράσει την Ιταλία. Οι προοπτικές δεν είναι ευοίωνες για τις ΗΠΑ, κάπως καλύτερες για το Ηνωμένο Βασίλειο, στη Γαλλία η κατάσταση είναι ανησυχητική, ενώ προσοχή χρειάζεται και στη Γερμανία.

Για τις χώρες παρεμφερούς μεγέθους με της δικής μας φαίνεται ότι οι Ολλανδία, Βέλγιο και Ελβετία έχουν «ξεφύγει», την τάση να «ξεφύγουν» δείχνουν οι Σουηδία, Πορτογαλία, Δανία, Αυστρία και Ιρλανδία. Για τη χώρα μας ο δείκτης κινείται σε σχετικά χαμηλά επίπεδα και να ευχόμαστε να παραμείνει εκεί.

Συμπερασματικά, όσον και αν ηχεί περίεργα, μέσα στον γενικό (δυτικοευρωπαϊκό) καταθλιπτικό περίγυρο, μάλλον πάμε καλά. Τα περιοριστικά μέτρα καλώς ελήφθησαν και εγκαίρως (με μικρή καθυστέρηση για τα εκκλησιαστικού ενδιαφέροντος). Ας μην εφησυχάζουμε και ξεθαρρέσουμε, ο ιός μπορεί να κτυπήσει παντού, όπως στα δύο χωριά στην Καστοριά, και, τελικά, όλες τις ηλικίες. Όμως, ας αισιοδοξούμε μέσα στη θαλιωρή του σπιτιού μας, τουλάχιστον οι απόμαχοι του εργασιακού βίου (τα βασικά: σούπερ μάρκετ, φαρμακείο, περίπατος και καλό πλύσιμο των χεριών).

ΧΩΡΑ	25.03	26.03	27.03	28.03	29.03	30.03	31.03
Ιταλία (60,4)	124	136	151	166	178	192	206
Ισπανία (46,9)	78	93	110	124	141	165	177
Ολλανδία (17,3)	21	25	32	37	45	50	61
Βέλγιο (11,4)	15	19	25	30	37	44	61
Γαλλία (67,0)	20	26	31	35	40	46	54
Ελβετία (8,6)	18	22	27	28	35	41	50
Λουξεμβούργο (0,61)	13	14	24	29	34	35	37
Ιράν (82,9)	25	27	28	30	31	33	35
Ηνωμ. Βασίλειο (66,6)	7	9	11	15	18	21	26
Σουηδία (10,3)	6	8	10	10	11	14	18
Πορτογαλία (10,3)	4	6	7	10	12	14	16
Δανία (5,8)	6	7	9	11	12	13	16
Αυστρία (8,9)	3	5	6	8	10	12	14
Ιρλανδία (4,9)	2	4	4	7	9	11	14
ΗΠΑ (329,0)	3	4	5	6	7	9	11
Γερμανία (83,0)	2	3	4	5	6	8	8
Νορβηγία (5,4)	3	3	4	4	5	6	7
Σλοβενία (2,1)	2	3	4	4	5	5	7
Κύπρος (0,88)		2	4	4	4	6	7
Ισλανδία (0,34)	6	6	6	6	6	6	6
Ελλάς (10,8)	2	2	3	3	4	4	5
Τουρκία (83,4)	0,7	0,9	1	1	2	2	3
Τσεχία (10,6)	0,6	0,8	0,8	1	1	2	3
Φινλανδία (5,5)	0,5	0,9	1	2	2	2	3
Κίνα (1430,0)	2	2	2	2	2	2	2
Ουγγαρία (9,8)	1	1	1	1	1	2	2
Βουλγαρία (7,0)	0,4	0,4	0,4	0,9	1	1	1

Πηγή: <https://www.worldometers.info/coronavirus/>

Εδώ Φουρνή...

(Συνέχεια από τη σελ. 7)

Ο **Ιανουάριος** έχει την Γλυστρίδα τη γνωστή και ως αντράκλα. Αν και θεωρείται ανεπιθύμητο μονοετές χόρτο στα καλλιεργούμενα μέρη η γλυστρίδα τρώγεται [σαλάτα] και έχει υψηλή περιεκτικότητα σε βιταμίνες E, A, Ω3, λιπαρά οξέα και αντιοξειδωτικά απαραίτητα για την υγεία. Ανοίγει την όρεξη και θεραπεύει φλεγμονές, προβλήματα στην καρδιά, στομαχικές διαταραχές, πόνο και πυρετό. Για κάποιον που είναι αθυρόστομος και φλύαρος οι Κρήτες λένε «Γλυστρίδα έφαγες και γλιστρά το στόμα σου».

Ο **Φεβρουάριος** έχει την Αγριάδα, πολυετές χόρτο, ζιζάνιο και αυτό, στην Κρήτη το λέμε άγκρουστα. Έχει διουρητικές ιδιότητες. Είναι μαλακτικό χωρίς παρενέργειες, διευκολύνοντας τη λειτουργία των νεφρών. Καθαρίζει τον οργανισμό από τις τοξίνες, κατεβάζει τη χοληστερίνη του αίματος, είναι ωφέλιμο για νεφρολίθους και ψαμμίαση, συμπεριλαμβάνεται σε πολλούς συνδυασμούς για τη θεραπεία του προστάτη.

Ο **Μάρτιος** έχει το χαμόμηλο, ταπεινό στην εμφάνιση του αλλά γίγαντας στις φαρμακευτικές του ιδιότητες. Πασιγνώστο και πανταχού παρόν. Αντισπασμωδικό, απολυμαντικό, κατά του κρυολογήματος, κατά των κολικών, κατά των ρευματισμών και καταπραυντικό σε περιπτώσεις φλογώσεων, χωνευτικό, κατά της ανορεξίας, κατά της δυσκοιλιότητας. Το χαμόμηλο είναι κάτι μεταξύ ροφήματος και φαρμάκου χωρίς επιβλαβή επίδραση για κάθε περίπτωση.

Ο **Απρίλιος** έχει το Δενδρολίβανο που το λέμε και Αρισμαρί. Πολυετής αειθαλής θάμνος. Θερμαντικό, διεγείρει την κυκλοφορία του αίματος προς τον εγκέφαλο, βελτιώνει τη μνήμη. Ανεβάζει την διάθεση. Είναι φυτό κατάλληλο για τους νευρικούς πονοκεφάλους και τις ημικρανίες. Γενικά θεωρείται αντιβακτηριδιακό, αντιμυκητιασικό, τονωτικό της καρδιάς και της όρασης, αλλά και κατά του διαβήτη. Χρησιμοποιείται στην μαγειρική σαν καρύκευμα, για τον αρωματισμό των ψαριών (σαβόρε) και του κρέατος. Το χρησιμοποιούν επίσης στο κρασί για να μην χαλάσει και να του δώσει άρωμα.

Ο **Μάιος** έχει το θυμάρι, αναφέροντας το, όχι μόνο για το μέλι αλλά και για τις θεραπευτικές του ιδιότητες. Είναι στυπτικό, αντισηπτικό, τονωτικό, διεγερτικό για την πνευματική εργασία και άριστα ορεκτικό. Χρησιμοποιείται για γαργάρες, σε παθήσεις του αναπνευστικού. Βοηθάει στην αντιμετώπιση της διάρροιας και στο σύνδρομο ευερέθιστου εντέρου. Στην λαρυγγίτιδα, στην φαρυγγίτιδα και στην αμυγδαλίτιδα έχει καλά αποτελέσματα. Στην μαγειρική είναι άριστο μπαχαρικό.

Ο **Ιούνιος**, στο ημερολόγιο, έχει τη Ρίγανη. Αρωματικό πολυετές θαμνώδες φυτό. Είναι μαγειρικό και φαρμακευτικό βότανο, γνωστό ως μπαχαρικό από την αρχαιότητα. Οι ιδιότητές του είναι κατά της ατομίας του στομάχου, κατά του άσθματος, κατά των χρόνιων ρευματισμών, κατά του βήχα. Κατευναστικό των πόνων των χαλασμένων δοντιών. Ισχυρό αντιοξειδωτικό και αντιβακτηριδιακό. Στη μαγειρική προσθέτει γεύση και άρωμα.

Ο **Ιούλιος** έχει τον Μάραθο. Αρωματικό πολυετές φυτό. Οι ρίζες, οι βλαστοί, τα φύλλα του, οι σπόροι του, μπορούν να καταναλωθούν ως τροφή και να χρησιμοποιηθούν στη

μαγειρική σαν βελτιωτικό γεύσης. Περιέχει βιταμίνες A, B, C, μέταλλα και αιθέρια έλαια. Είναι εξαιρετικό φάρμακο για το στομάχι και για το έντερο. Έχει ηρεμιστική επίδραση στη βρογχίτιδα, στον βήχα, στο άσθμα και στη γρίπη. Διουρητικό για τις πέτρες στα νεφρά, αυξάνει την σεξουαλική δραστηριότητα. Το αιθέριο έλαίο του ανακουφίζει τους ρευματικούς και τους μυϊκούς πόνους.

Ο **Αύγουστος** έχει τη μολόχα. Όμορφο πολυετές φυτό. Θα τη βρούμε σε κάθε γωνιά, στους δρόμους, σε καλλιεργημένα χωράφια, στους κήπους, ακόμα και στα χαλάσματα. Σαν τροφή χρησιμοποιούνται όλα τα μέρη του φυτού. Τα φύλλα της μολόχας είναι μαλακτικά, καταπραίνουν τον ερεθισμό των βλεννογόνων και συνιστώνται για την βρογχίτιδα, τον ξηρό βήχα και τις φλεγμονές του λαιμού. Ποδόλουτρο με ζουμί μολόχας ξεκουράζει τα πόδια. Ανακουφίζει αυτούς που υποφέρουν από αιμορροΐδες. Αν σας τοιμηήσει τσουκνίδα τρίψτε το πονεμένο μέρος με φρέσκα φύλλα μολόχας.

Ο **Σεπτέμβριος** του φουρνιώτικου Ημερολογίου έχει την κάρφη. Ένα έρποντα θάμνο με μικρά αγκαθάκια και βλαστούς που διακλαδίζονται και απλώνονται στο έδαφος. Τα μπουμπούκια και καπαρόφυλλα χρησιμοποιούνται σε πολλές συνταγές κυρίως μέσα σε σαλάτες. Περιέχει αρκετές ποσότητες πρωτεΐνης, βιταμίνες, ασβέστιο, σίδηρο, λιπαρά οξέα. Σπουδαία τροφή διότι περιέχει σε υψηλή περιεκτικότητα ουσίες με έντονη αντιοξειδωτική δράση. Δρα σαν αντισηπτικό και έχει αναλγητικές, αντικαρκινικές και αντιφλεγμονώδεις ιδιότητες.

Ο **Οκτώβριος** έχει τη φασκομηλιά. Είναι από τα πιο χαρακτηριστικά και πλούσια σε ιδιότητες βότανα της Ελλάδος. Κατά του κρυολογήματος, των ρευματισμών και των πυρετών ρόφημα. Ιδιαίτερα πυρωτικό και διεγερτικό. Αναζωογονεί τους κουρασμένους και πονεμένους μύες. Ανακουφίζει τις κράμπες. Λέγεται ότι οξύνει τη διάνοια. Είναι ιδανικό για την θεραπευτική του στόματος. Δρα κατά του σακχάρου, των ρευματισμών και της διάρροιας. Στη μαγειρική χρησιμοποιείται για την αρωματική ορισμένων ζυμών, αλλά και του ξυδιού.

Ο **Νοέμβριος** αναφέρεται στην Τσουκνίδα. Μονοετές ποώδες φυτό, έλκει την ονομασία του από τα γνωστά συμπτώματα του κνησμού, της φαγούρας. Κι όμως το τσουχτερό αυτό φυτό κρύβει αφάνταστες θεραπευτικές ιδιότητες. Χρησιμεύει για να αντιμετωπιστούν αλλεργίες, ρευματοπάθειες και φλεγμονές. Μειώνει την υπερπλασία του προστάτη. Είναι κατά της αναιμίας, κατά της αρθρίτιδας,

κατά της παχυσαρκίας, κατά των λίθων των νεφρών, κατά της σεξουαλικής ανικανότητας. Χρησιμοποιείται ευρέως στη μαγειρική.

Καί στο τέλος του ημερολογίου ο **Δεκέμβριος** έχει το Ταραξάκο, που λέγεται και πικραλίδα ή αγριοράδιο. Είναι πολύ κοινό φυτό και το συναντούμε στα χωράφια, στις άκρες των δρόμων και σε ακαλλιεργητες περιοχές με φύλλα μακριά και οδοντωτά και κίτρινα άνθη. Χρησιμοποιείται εδώ και αιώνες στη διατροφή του ανθρώπου, αλλά και ως βότανο για τις πλούσιες ευεργετικές του ιδιότητες στην υγεία. Η χρήση του ως βότανο θεωρείται ως ένα από τα καλύτερα χολαγωγικά φυτά, είναι διουρητικό και επίσης κατέχει καθαρτικές και αντιρρευματικές ιδιότητες. Και το σημαντικότερο ελαττώνει τη χοληστερίνη του αίματος. Η πλήρης επίδραση του επιτυγχάνεται όταν τρώγονται τα τρυφερά του φύλλα σαν σαλάτα -κυρίως την Άνοιξη.

Όπως βλέπουμε η φουρνιώτικη φύση μιλάει μέσω του Ημερολογίου με τόσες ταπεινές και διαφορετικές φωνές για την υγεία μας. Έτσι και όταν ακόμη οι μέρες του νέου χρόνου θα έχουν φύγει τα φύλλα του ημερολογίου μπορούν να φυλαχτούν, αφού πάνω τους αναφέρονται σίγουρες θεραπείες και αντιμετωπίσεις προβλημάτων υγείας μέσω της φουρνιώτικης φύσης.

▲ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΦΟΥΡΝΗ

Το τηλεοπτικό κανάλι της ΚΡΗΤΗ TV τράβηξε σκηνές από δραστηριότητες μαγειρέματος από φουρνιώτισσες στη Φουρνή. Τα μαγειρέματα που είχαν ετοιμαστεί να δειχθούν, ήταν ορισμένα από τα παραδοσιακά φαγητά του χωριού μας, σκιοφυτικά μακαρόνια, χόντρο με χοχλιούς και χοχλιούς με χλωροκούκια. Την όλη προετοιμασία για την παρουσίαση έκανε η κ. Αθανασία Παυλάκη.

Η παρουσίαση έγινε στον περίβολο της εκκλησίας της Παναγίας στο Επάνω Χωριό. Το συνεργείο τράβηξε τις δυο Φουρνιώτισσες, Μαρία Ζερβάκη και Ευαγγελία Λουκάκη να ακολουθούν όλη την διαδικασία προετοιμασίας, κατασκευής και μαγειρέματος των σκιοφυτικών μακαρονιών. Επίσης το συνεργείο της ΚΡΗΤΗ TV τράβηξε σκηνές από το χωριό και πήρε μικρή συνέντευξη από τον Πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου με ερωτήσεις της δημοσιογράφου του καναλιού.

ΕΥΧΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΣΧΑ

Ο πρόεδρος και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Πολιτιστικού Συλλόγου του χωριού μας «Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ» εύχεται σε όλους τους Φουρνιώτες το ΠΑΣΧΑ που μας έρχεται να είναι ΧΑΡΟΥΜΕΝΟ, ΕΙΡΗΝΙΚΟ με ΥΓΕΙΑ και ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ για ΕΝΑ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΜΕΛΛΟΝ